

**Esztergomi
Dobó Katalin Gimnázium
Pedagógiai program**

**Esztergom
2013**

Tartalom

I. Bevezetés	4
II. Helyzetelemzés	5
II. 1. Az iskola története, eredményei, hagyományai.....	5
II. 2. Az iskola jelenlegi helyzete.....	9
III. Az intézmény adatai.....	11
IV. Nevelési program.....	12
IV. 1. Alapelvek.....	12
IV. 2. Az iskolában folyó nevelés és oktatás általános céljai.....	13
IV. 3. Az iskolai személyiségformálás alapvető céljai és fő feladatai.	15
IV. 4. Környezeti nevelési program.....	17
IV. 4.1. A környezeti nevelés alapelvei	17
IV. 4.2. A környezeti nevelési célkitűzései	18
IV. 4.3. Környezeti nevelés a tanórai tevékenységben	19
IV. 4.4. Az osztályfőnöki munka és a környezeti nevelés	22
IV. 4.5. Tanórán kívüli programok	23
IV. 5. Egészségnevelési program	25
IV. 5.1. Célok, feladatok.....	25
IV. 5.2. Egészségnevelés a tanórai tevékenységben	25
IV. 5.3. Egészségnevelés a tanórán kívüli tevékenységben.....	26
IV. 5.4. Egészségnevelés a testnevelési órákon.....	27
IV. 5.5. Elsősegélynyújtási alapismeretek	27
IV. 5.5. Iskola-egészségügyi ellátás.....	27
IV. 6. Pedagógiai szakaszok az oktató-nevelő munka során.....	29
IV. 7. Az oktatásról.....	30
IV. 7.1. Oktatási célok	30
IV. 7.2. Tehetséggondozás.....	31
IV. 7.3. Felzárkóztatás	31
IV. 8. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	32
IV. 9. A hátrányos helyzetű tanulók segítése. Gyermekek és ifjúságvédelem	33
IV. 9.1. Helyzetelemzés	33
IV. 9.2. Általános célok	34
IV. 9.3. Megvalósítás, feladatok.....	34
IV. 9.4. Monitoring és nyilvánosság.....	35
IV. 9.5. A program felülvizsgálata	35
IV. 9.6. Gyermekek és ifjúságvédelmi tevékenység.....	35
IV. 10. Együttműködés a szülőkkel.....	36
IV. 11. Eszközök és felszerelések jegyzéke	36
V. Az iskola helyi tanterve	39
V. 1. Felvétel és átvétel a gimnáziumba	39
V. 2. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	39
V. 3. A tanulók beszámoltatása, értékelése, minősítése.....	40
V. 3.1. A számonkérés, beszámoltatás formái.....	40
V. 3.2. A tanulók szorgalmának és magatartásának értékelése, minősítése	42

V. 3.3. A tanulók jutalmazásának elvei és formái	43
V. 4. Az alkalmazott tankönyvek, taneszközök, tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei.....	43
V. 5. A tanórai foglalkozások óraterve	44
V. 6. Választható tanórai foglalkozások	48
V. 7. Tanórán kívüli foglalkozások	49
V. 8. A tanórai foglalkozások csoportjai.....	49
V. 9. A tanulók felkészülése a tanórákra	50
V. 10. Tantárgyi tantervek.....	50
VI. Egyéb rendelkezések	51
VI. 1. A pedagógiai program hatályba lépése	51
VI. 2. A pedagógiai program értékelése.....	51
VI. 3. A pedagógiai program nyilvánossága.....	51
VI. 4. Záradékok.....	51

I. BEVEZETÉS

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény rendelkezései alapján a nevelési-oktatási intézményben a nevelő és oktató munka a pedagógiai program szerint folyik.

A pedagógiai program az iskola szakmai stratégiai programja, amely meghatározza a nevelés, a tanítás-tanulás folyamatának helyi pedagógiai elveit, nevelési programját és helyi tantervét, gyakorlatát, működésének feltételeit. A pedagógiai program tehát összefoglalja azokat az elveket, módszereket, programokat, fejlesztési célokat, amellyel az intézmény nevelőtestülete az iskola további működésének tartalmát és formáját mind a saját, mind az iskola partnerei szempontjából kötelezően meghatározza.

A pedagógiai programot az intézmény nevelőtestülete fogadja el a képzési ciklus egészére vonatkozóan és az intézmény vezetője hagyja jóvá. Elkészítésénél figyelembe kell vennie az iskola alapító okiratát, amelyben a fenntartó meghatározza azokat a szakfeladatokat és jogi kereteket, amelyek között az intézmény működhethet, az iskola partnereinek általános és speciális igényeit, valamint az iskola lehetőségeit (személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek).

A fenntartó a jóváhagyott pedagógiai program alapján ellenőrzi és véleményezi az intézmény pedagógiai munkáját.

Az iskola partnerei a pedagógiai programon keresztül megismerhetik az iskolát, így ennek segítségével felelősen élhetnek a szabad iskolaválasztás alkotmányos jogával. Ezért az intézmény biztosítja, hogy a programot a partnerek egyénileg vagy szervezeteiken (szülői szervezetek, iskolaszék, diákönkormányzat, általános iskola) keresztül megismerjék.

A jóváhagyott pedagógiai program megvalósításáért az iskola igazgatója felelős. E felelősségéből fakadóan belső szakmai ellenőrzések segítségével folyamatosan kontrollálja és értékeli a program végrehajtását, a program és az egyes pedagógusok, illetve a szakmai munkaközösségek tevékenységének összhangját.

II. HELYZETELEMZÉS

II. 1. Az iskola története, eredményei, hagyományai

A Dobó Katalin Gimnázium elődje, az Érseki Boldog Margit Leánygimnázium 1930 szeptemberében kezdte meg működését mint nyolc évfolyamos gimnázium. Az 1948-as államosítás után már mint négy évfolyamos gimnázium működött Állami Szent Margit Leánygimnázium, 1949-től Állami Általános Leánygimnázium majd 1951-től 11 éven át Állami Dobó Katalin Leánygimnázium néven. 1962 szeptemberétől fiú tanulókat is fogadott a gimnázium. A későbbiek során szakközépiskolai osztályai is voltak az intézménynek: 1964-től 1970-ig kereskedelmi és mezőgazdasági, 1970-től 1973-ig mezőgazdasági, 1970-től egészségügyi szakmai képzést végzett. Az 1988/89. tanévtől kezdve újra tiszta profilú gimnáziumként funkcionál. 1989 szeptemberétől új épületben működik az intézmény. Az 1994/95. tanévtől évfolyamonként egy osztállyal újra megindult a nyolc évfolyamos, majd a 2004/2005. tanévtől a nyelvi előkészítő évfolyammal induló oktatás. Intézményünkben a felnőttoktatás céljából a 2004/2005. tanévig levelező tagozat is működött.

A gimnázium történetének legnagyobb sikereit a tagozatos osztályok működése során érte el. Erről az OKTV eredmények, illetve a felvételi statisztikák tanúskodnak. 1964-től francia, 1967-től francia-német és biológia-kémia, 1969-től francia-orosz és kémia tagozat működött, amit 1971-től matematika tagozat egészített ki. Ezekben az osztályokban igen jók voltak eredményességi mutatók. A kitűnő tanárok mellett hozzájárult ehhez az a tény, hogy abban az időben a város és a környék egyetlen - kifejezetten jó hírű - világi gimnáziuma volt a Dobó Gimnázium, így az oda jelentkező nagy számú tanuló közül elsősorban az átlagnál jobb képességűek nyertek felvételt.

1981-ben vezették be az ún. fakultációs rendszert, és ezzel a tagozatos osztályok megszűntek. A fakultációs foglalkozások már nem tudták pótolni a tagozatos osztályok egységes szellemiségét, emiatt eredményességük is csökkent. A tagozatos osztályokat a nyelvtanítás terén a speciális nyelvi osztályok indításával sikerült pótolni. Az 1979-ben induló német és orosz nyelvi speciális csoportok eredményeikkel tovább erősítették e téren iskolánk jó hírét. Az 1991/92. tanévtől az orosz nyelvi speciális csoportok helyett beindult az angol nyelvi speciális oktatás. A nyelvi speciális osztályokban általánossá vált a középfokú állami nyelvvizsgák letétele, de a jobb képességű diákok a felsőfokú nyelvvizsgáig is eljutottak.

A matematika és a természettudományos oktatás színvonalának erősítése céljából 1990-től indítottuk útjára egy új képzési program alapján a matematika és természettudományos csoportokat, amellyel a kezdeti botladozások után egyre több szép sikert értünk el a reáltárgyak területén is. 2001-től informatika csoporttal egészítettük ki választékunkat.

A következőkben néhány statisztikai adat segítségével a tehetséggondozás szempontjából vizsgálható oktató munkánk hatékonysága.

Tanév	OKTV helyezések
1962/63.	Orosz I. díj
1964/65.	Földrajz III. díj és 7. hely
1970/71.	Földrajz 4. hely
1971/72.	Kémia I. díj
1972/73.	Kémia I. díj; Orosz II. díj; Történelem 10. hely

1973/74.	Biológia 5. hely; Matematika 9. hely; Kémia 10. hely
1974/75.	Fizika I. díj; Történelem 4. és 5. hely
1976/77.	Kémia 9. hely
1977/78.	Biológia III. díj és 9. hely; Orosz 5. és 7. hely; Fizika 7. hely; Francia 8. hely; Német 10. hely
1978/79.	Fizika I. díj; Matematika 4. hely
1979/80.	Kémia 6. hely; Biológia 7. és 9. hely; Történelem 10. hely
1980/81.	Biológia 7. hely; Orosz 7. és 8. hely; Német 15. hely
1981/82.	Orosz II. díj, 10, 12 és 14. hely; Német 14. és 15. hely
1982/83.	Fizika I. díj
1983/84.	Német 4., 10. és 18. hely; Biológia 18. hely
1984/85.	Német I. díj, 11., 14., 15., 16. és 20. hely
1985/86.	Történelem 10. hely; Biológia 15. hely
1986/87.	Német I. díj és 4. hely
1987/88.	Kémia III. díj
1988/89.	Kémia 4. hely; Német 10. és 16. hely; Történelem 11. hely
1989/90.	Földrajz 11. hely
1990/91.	Rajz III. díj; Történelem 17. hely; Kémia 18. hely
1991/92.	Német 17. hely; olasz 20. hely
1992/93.	Német 19. hely
1993/94.	Pszichológia 5. hely
1994/95.	Földrajz 19. hely
1995/96.	Kémia 26. hely
1996/97.	Fizika 8. hely; földrajz 11. hely; német 16. hely
1997/98.	Francia 19. hely
1998/99.	-
1999/2000.	-
2000/2001.	Kémia 24. hely
2001/2002.	Német 14. hely
2002/2003.	Német I. díj, francia 17. hely
2003/2004.	---
2004/2005.	Német II. díj, rajz 21. hely
2005/2006.	---
2006/2007.	---
2007/2008.	Angol 25. hely, francia 23. hely
2008/2009.	Történelem 3. díj, biológia 14. hely, francia 18. hely
2009/2010.	Történelem 9. hely, biológia 37. és 42. hely, francia 26. hely, művészettörténet 24. hely
2010/2011.	Biológia 32. hely, földrajz 36. hely, informatika 47. hely
2011/2012.	Német 7. hely, történelem 10. hely, földrajz 22. hely, angol 28. hely, biológia 32. hely

1. sz. táblázat. Az OKTV országos döntőjében szereplők száma és helyezéseik 1962-től 2012-ig

Tanév	2. fordulóra jutott tanulók száma	Az országos döntőn szereplő tanulók száma
1991/92.	13	2
1992/93.	7	1
1993/94.	12	1
1994/95.	7	1
1995/96.	7	1
1996/97.	15	3
1997/98.	12	1
1998/99.	7	0
1999/2000.	14	0
2000/2001.	10	1
2001/2002.	19	1
2002/2003.	13	2
2003/2004.	19	-
2004/2005.	10	2
2005/2006.	7	-
2006/2007.	9	-
2007/2008.	11	2
2008/2009.	16	3
2009/2010.	13	5
2010/2011.	6	3
2011/2012.	11	5

2. sz. táblázat. Az OKTV adatai az 1991/92. tanévtől

A két táblázat adatainak összevetéséből látható, hogy az 1970/71. tanévtől a nyolcvanas évek végéig kivétel nélkül minden évben volt olyan tanulónk, aki valamelyik tárgyból az OKTV döntőjének első tíz helyezettje között szerepelt, és összesen 14 esetben voltak diákjaink díjazottak (I-III. díj). A kilencvenes évektől sajnos csökkent a versenyzési kedv, tanulónk ritkábban jutottak túl a második fordulón, az országos döntőkön pedig csak néhányszor sikerült a díjazottak közé kerülniük, bár majdnem minden évben volt valamilyen tárgyból döntős tanulónk.

Gimnáziumunknak hagyományosan egyik erőssége az idegen nyelvek oktatása. A következő táblázat a nyelvvizsgát tett tanulók számának alakulását mutatja az utóbbi években. Különösen fontosnak tartjuk a nyelvvizsga megszerzését azoknál a diákoknál, akik felsőfokú tanulmányokra jelentkeznek, hiszen egyrészt a felvételikén többlet pontokat kapnak az elismert nyelvtudásért, másrészt a diploma megszerzésének ma már feltétele a nyelvvizsga megléte, és a felsőoktatásban erre egyre kevesebbet áldoznak. Úgy véljük, hogy gimnáziumunknak e tekintetben sincs oka szégyenkezni. Különösen igaz ez a nyolc évfolyamos és a NYEK osztályokra, ahol a nyelvvizsgaarány rendszeresen meghaladja a száz százalékot. (Éppen az idegen nyelvek tanításában elért eredményeinkre és hagyományainkra alapozva indítottuk el 2004 szeptemberétől a nyelvi előkészítő évfolyammal induló gimnáziumi oktatást. Ennek sikere az adatokból is nyomon követhető.)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Nyelvvizsgák sz.	35(2)	34(2)	48(4)	33(1)	64(3)	46(7)	75(5)	80(9)	47(3)	81(3)	95(3)
A végzős tanulók %-ában	21,7	24,5	35,8	24,1	45,3	37,7	64,1	67,2	43	74,3	79,2

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Nyelvvizsgák sz.	97(8)	99(2)	126(7)	123(7)	87(10)	136(12)	134(10)	151(13)	94(10)
A végzős tanulók %-ában	82,0	93,5	103,1	103,2	104,3	110,4	110,8	119,7	101,9

3. sz. táblázat. A nyelvvizsgák számának alakulása az érettségiző osztályokban (zárójelben a felsőfokú nyelvvizsgák száma)

A gimnáziumok legfontosabb deklarált célja a tanulók felkészítése a felsőfokú tanulmányokra. A diákok többsége ezért jelentkezik gimnáziumba. (Tanulóink 95 %-a jelentkezik valamilyen felsőoktatási intézménybe.) A szülők egyik legfontosabb elvárása a gimnáziummal szemben a megfelelő felkészítés. Emiatt - nem feltétlenül jogosan - sokan a továbbtanulási arányt tekintik a gimnáziumokban folyó munka megítélésében a leglényegesebb szempontnak. Igyekszünk megfelelni ezen elvárásoknak, hozzáátve, hogy munkánknak sok más mellett ez csak az egyik értékmérője. A tanulók és a szülők körében végzett kérdőíves felmérés alapján kijelenthetjük, hogy mindkét partnerünk elismerően nyilatkozott a tanulók felkészítéséről. Reális célként tűzhetjük ki a továbbtanulási arány 75 % feletti értéken történő szinten tartását.

Intézményünk a tanulmányi munka mellett a tanulók sport és művészeti tevékenységét is támogatja. Erre szolgál a sokszor kiemelkedő eredményeket produkáló DSE, valamint az iskola galériájához kapcsolódó képzőművészeti foglalkozások.

II. 2. Az iskola jelenlegi helyzete

Gimnáziumunkban jelenleg a következő oktatási formák működnek:

- nyolc évfolyamos gimnáziumi oktatás,
- négy évfolyamos gimnáziumi oktatás,
- öt évfolyamos, nyelvi előkészítő évfolyammal induló gimnáziumi oktatás

Az intézmény további működésének meghatározásánál, a megfelelő pedagógiai program és azon belül a helyi tanterv kialakításánál a jogszabályok mellett figyelembe vettük a partnerek által támasztott követelményeket, elégedettségüket, illetve elvárásaikat eddigi munkánkkal kapcsolatban, a gimnázium hagyományait, valamint azokat a külső és belső tényezőket, amelyek működésünket és lehetőségeinket alapvetően meghatározzák.

Az iskola partnereinek elvárásai

Gimnáziumunk a szülők és diákok elvárásait, elégedettségét és elégedetlenségét az eddigiekben és a későbbiek során is folyamatosan figyelemmel kíséri. A beiskolázási adatok is egyértelműen jelzik a szülők bizalmát iskolánk iránt. A partnereink körében végzett kérdőíves felmérések azt mutatják, hogy gimnáziumunk profilkínálatával elégedettek, illetve igényeik és elvárásai a gimnáziummal szemben változatlanok.

A szülők jelentős része azt szeretné, ha a jó képességű gyermeke az általános iskola felső tagozatára jellemző heterogén összetételű osztályok helyett egy kiváló képességű tanulókból álló osztályban tanulna. Többek között ezért is igénylik a nyolc évfolyamos oktatási struktúrát. Továbbra is jellemző az idegen nyelvek, elsősorban az angol és a német iránti érdeklődés. Kívánatos a középfokú nyelvvizsga szintjének elérése az érettségiig. Lényegesnek tartják a számítástechnikai alapképzést. Jellemző az eredményközpontúság, de nem kívánják a tanulók terhelésének növelését, és a felzárkóztatás javítását igénylik. A gimnázium nevelő munkájára, a személyiségfejlesztésre, a különböző készségek, képességek (pl. kommunikációs és tanulási képességek) kialakítására a partnerek nagyobb hangsúlyt fektetnének. Elvárják, hogy gyermekük nevelésében, a szabadidő eltöltésében minél nagyobb szerepet vállaljon az iskola. A gimnázium külső megítélése, az iskola-image továbbra is kedvező mind a szülők, mind a diákok körében. Egyre több olyan tanuló van, akiknek a szülei is ebben a gimnáziumban végeztek, így érzelmileg is kötődnek az intézményhez.

A fluktuáció egyáltalán nem jellemző intézményünkre. Évente kb. három-négy (0,4-0,6 %) tanuló hagyja el intézményünket tanulmányi okokból. Ezek a tanulók kivétel nélkül nagyon gyenge képességű vagy a szorgalom teljes hiányával küzdő diákok, akik nem képesek egyes tárgyakból az itt megszokott követelményeknek eleget tenni.

A nevelőtestület

A pedagógiai program elkészítése, de még inkább végrehajtása elképzelhetetlen a nevelőtestület összes tagjának azonos elvek szerint végzett összehangolt munkája nélkül. Csak a diákjaival, a szülőkkel és kollégáival együttműködő, a pedagógus etika írott és íratlan szabályait betartó és betartató, a konfliktusokat kezelni és megoldani képes, a munkájának jobbítását szolgáló változásokat elfogadó, szaktárgyai mellett pedagógiailag is megfelelően képzett tanárokkal garantálható az intézmény további sikeres működése.

A nevelőtestület létszáma, összetétel és képzettsége biztosítja azt a hátteret, amellyel iskolánk pedagógiai programja maradéktalanul megvalósítható.

Az intézmény működését befolyásoló egyéb tényezők

- Az utóbbi években számottevően csökkent a középiskolás korosztály létszáma, így erősödik a város iskolarendszeréből következő versenyhelyzet. Négy intézmény rendelkezik gimnáziumi osztályokkal, ahol négy, hat és nyolc évfolyamos oktatás is folyik, négy szakközépiskola és három szakmunkásképző iskola működik a városban. A környező

településeken még két középiskola van, négy, hat és nyolc évfolyamos gimnáziumi, valamint szakközépiskolai osztályokkal. A Dobó Gimnázium tanulóinak hagyományosan kb. a fele bejáró tanuló.

- Intézményünk épületének jellege, technikai felszereltsége mind a tanításnak, mind az egyéb foglalkozásoknak kitűnő lehetőséget biztosít. A könyvtár, a tornacsarnok, a sportudvar, az előadóterem és laborok, a csoportszobák, a szaktantermek, a stúdió megfelelő háttérrel nyújtják a hatékony oktatásnak. Az alapvető taneszközök rendelkezésünkre állnak, ezeket a helyi tantervnek megfelelően fejleszteni szükséges.

Összefoglalva: Eddigi eredményeink alapján feltételezzük, hogy intézményünkbe továbbra is nagyrészt olyan tanulók jelentkezése várható, akik elsődleges célként az általános jellegű gimnáziumi oktatás után a felsőoktatásban való továbbtanulást tekintik, nagy az igényük az erős nyelvi képzés iránt, elvárják a tehetséggondozást, a számítástechnikai-informatikai képzést, a speciális foglalkozásokat.

III. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Az intézmény alapító okirata alapján

Az intézmény

neve: Esztergomi Dobó Katalin Gimnázium

székhelye: 2500 Esztergom, Bánomi út 8.

alapító szerve: Esztergomi Érsekség (1930), jogutód Esztergom Város Tanácsa

fenntartója: Klebelsberg Intézményfenntartó Központ

Az intézmény típusa: gimnázium

Az intézmény állami feladatként ellátandó alaptevékenysége:

Általános középfokú oktatás

Az évfolyamok száma: 5-12., 9-12., 9/NY-12.

Oktatási formák

1. Nyolc évfolyamos oktatás 5. évfolyamtól 12. évfolyamig.

2. Négy évfolyamos oktatás 9. évfolyamtól 12. évfolyamig.

A négy évfolyamos képzésben három, egymástól kismértékben eltérő óratervű csoportot különböztethetünk meg:

- Matematika csoport
- Természettudományos csoport
- Informatika csoport

3. Öt évfolyamos, nyelvi előkészítő évfolyammal induló gimnáziumi oktatás 9/NY. évfolyamtól 12. évfolyamig.

Gimnáziumunk az oktatási rendszerén belül igyekszik alkalmazkodni a reális partneri igények folyamatos változásához. Az egyes osztályok, illetve csoportok számát és létszámát a nevelőtestület – a fenntartó hozzájárulásával - minden tanévben az igényekhez igazítja.

Az iskola helyi tanterve valamennyi évfolyamon csak a nem kötelező tanórai foglalkozások igénybevétele mellett teljesíthető. Erről a szülőket és a tanulókat írásban tájékoztatni kell!

IV. NEVELÉSI PROGRAM

IV. 1. Alapelvek

A közoktatási intézményeket a társadalom hozta létre azzal a feladattal, hogy szakszerűen, hivatásszerűen ellássa az ifjúság nevelését, oktatását. A család az iskolára bízta gyermekét, hogy ott megkapja mindazt, amit ő már felkészültség hiányában nem tud megadni számára. Az iskola feladata tehát, hogy kiszolgálja mikro- és makrokörnyezete nevelési-oktatási igényeit: a személyiség formálását, a társadalmi munkamegosztásra való felkészítést stb. Az iskola a két hagyományos funkciója az adott kor műveltségi anyagát átszámaztatni a felnövekvő nemzedéknek, ami nem csak az ismeretanyag átadását jelenti, hanem az önképzésre, befogadásra való felkészítést is (szűkebb értelemben vett oktatás), illetve az erkölcs átszámaztatása, azaz a társadalom által preferált értékek megismertetése, az ifjúság felkészítése arra, hogy a társadalmi értékeket megismerve képes legyen új értékek létrehozására (szűkebb értelemben vett nevelés).

Gimnáziumunkban az iskolai alapfunkciók közül a leghangsúlyosabban az ismeretközlő, képző és ehhez kapcsolódóan a személyiség- és képességfejlesztő funkciók érvényesülnek a legközvetlenebb módon. Az értékközvetítő és szocializációs feladatok néhány direkt erre irányuló tanórán kívül elsősorban közvetetten, a tananyagokban rejtve és a pedagógus személyén, egyéniségén keresztül jelennek meg, valamint erőteljes módon a tanórán kívüli foglalkozásokon.

A Dobó Katalin Gimnázium továbbra is a gimnáziumi nevelésnek, oktatásnak megfelelő pedagógiai célokkal működik. Arra törekszünk, hogy a gimnáziumunkban megszerzett tudás biztos alapja lehessen bármilyen irányú további tudományos vagy szakmai képzésnek. Az egyes tantárgyak tanításával olyan sokoldalú, kreatív, produktív gondolkodásmód kialakítása a célunk, amely képessé teszi diákjainkat a későbbiekben elsajátított szakmai ismeretekkel együtt a legtöbb probléma megoldására mind szakmai, mind magánéleti területen. Pedagógiai munkánk alapja, hogy jó értelemben vett becsvágyó embereket neveljünk, akik - az európai polgári értékeket befogadva - céljaikat összhangba tudják hozni képességükkel, valamint a demokratikus társadalom érdekeivel.

Gimnáziumunk tantervének kialakításában nevelési ideológiánk a demokratizmushoz leginkább kapcsolódó rekonstrukcionizmus. Ezen nevelési irányzathoz kapcsolódó tantervek jellemzője az ún. társadalomközpontú szemlélet, ami középutat jelent a két szélsőség, a konzervativizmus klasszikus humanista nevelési ideológia tananyagközpontúsága és a liberalizmus progresszivistá nevelési ideológiájának gyermekközpontúsága között. Fő cél a társadalom és vele a társadalom tagjainak fejlesztése. A demokrácia megteremtése, erősítése, amely a legjobb lehetőséget nyújtja az egyén fejlődéséhez is. A tanítás középpontjában a társadalmilag szükséges ismeretek közös, demokratikus feldolgozása áll. Az ellenőrzésben pedig azt jelenti, hogy megkívánjuk a pontos reprodukciót és az önálló alkalmazást is.

Eddigi ismereteink alapján feltételezzük, hogy intézményünkbe továbbra is nagyrészt olyan tanulók jelentkezése várható, akik elsődleges célnak az általános jellegű gimnáziumi képzés után a felsőoktatásban való továbbtanulást tekintik, nagy az igényük az erős nyelvi képzés iránt, elvárják a tehetséggondozást, a számítástechnikai-informatikai képzést, a speciális foglalkozásokat. Iskolánkba tehát olyan tanulókat várunk, akiknek tudása, kulturális színvonala, beállítódása, készségei és képességei összhangba hozhatók igényeikkel, illetve gimnáziumunk alapvető nevelési-oktatási céljaival. Az iskola

társadalmi és vagyoni helyzettől függetlenül nyitott minden olyan tanuló előtt, aki elfogadja a célokat.

Feladatunkat alapvetően az érettségi vizsgára és a továbbtanulásra való felkészítés szabja meg, hiszen a szülők és a tanulók elvárása az, hogy a 12. évfolyam végéig sajátíttassuk el diákjainkkal a továbblépéshez szükséges ismereteket, készségeket.

Az oktatásban továbbra is hagyományos tantárgyi rendszerekben gondolkodunk, de a tantárgyak közötti koncentrációval növelni kívánjuk a diákok tudásának komplexitását, valamint az ismeretek megszerzésében a tanulók önálló cselekvésének szerepét.

A legfontosabb alapelvek közé tartozik, hogy mindig azt és annyit tanítsunk meg a tanulókkal, ami és amennyi az adott korosztály érdeklődési körének, befogadókészségének, személyiség-fejlődésének megfelel. A tanterveinkben törekszünk a linearitásra, az egyes tantárgyak közötti átfedések kihasználására, a rokon tárgyak tananyagának összehangolására. A voluntarizmus elkerülése érdekében a társadalmi célok, a taníthatóság és a partnerek érdekeinek egyensúlyára törekszünk. A követelményrendszer kialakításánál célunk az erőteljes kognitív követelmények mellett, az affektív és a pszichomotoros követelmények megjelenítése, összhangjának elérése.

IV. 2. Az iskolában folyó nevelés és oktatás általános céljai

A Dobó Katalin gimnáziumban folyó nevelés és oktatás céljainak meghatározásában - a bevezető helyzetelemzésre és az alapelvekre támaszkodva - alapvetően a következő feltételeket vettük figyelembe.

- Gimnáziumunk világnézetileg el nem kötelezett, állami fenntartású intézmény.
- A gimnáziumok jogszabályokban meghatározott kötelezettségei
- A NAT, a kerettantervek és az érettségi vizsgaszabályzat követelményei
- Az iskola partnereinek (szülők, diákok, fenntartó, felsőoktatás) elvárásai
- Hagyományaink
- Beiskolázási mutatóink
- A tanulók előképzettsége
- Továbbtanulási mutatóink
- Az oktatás eddigi eredményessége
- A nevelőtestület felkészültsége
- Tárgyi, technikai feltételek
- Gazdasági feltételek

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 3. paragrafusa alapján az állami nevelési-oktatási intézmény nem lehet elkötelezett egyetlen vallás vagy világnézet mellett sem, de biztosítani kell az ismeretek, a vallási, illetve világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú megközelítését. Az állami nevelési-oktatási intézménynek gondoskodni kell az alapvető erkölcsi ismeretek elsajátításáról és lehetővé kell tenni, hogy a gyermek, tanuló egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan oktatásban vehessen részt.

A gyermeki személyiség formálásának társadalmi szempontból két legfontosabb színtere a család és az iskola. A társadalom mindkettővel szemben megfogalmazza (vagy meg kellene fogalmaznia) elvárásait, de nem elkülönítve, nem színterekre szétválasztva, hanem együttesen meghatározva azokat. Ezért az egyik legfontosabb feladat, hogy a család és az iskola legalapvetőbb nevelési elvei összhangban legyenek, ne jelenjenek meg a gyermeki személyiséget nagymértékben romboló, a tanulót meghasonlásra kényszerítő ellentétes nevelési hatások, és megfelelő munkamegosztás alakuljon ki a két fél között. Az iskola ugyanis egyrészt nem vállalhatja át teljes mértékben az elvárt összes nevelési feladatot,

másrészt, ha a családban és környezetében az iskolaival ellentétes hatások érik a tanulót, akkor az iskola munkája gyakorlatilag hiábavalóvá válik.

Gimnáziumunk elvárja a szülőktől, a diákoktól és a pedagógusoktól, hogy kapcsolatukat a kölcsönös megbecsülés, az egymás feladatai és munkája iránti tisztelet, a korrekt partneri viszony jellemezze.

Fontos szempont az iskolán belüli egységesség is. Természetes, hogy az iskola pedagógusai nem azonos világnézetűek, eltérő politikai beállítódásúak, személyiségük különböző, hiszen éppen ez biztosítja azt a sokszínűséget, ami nélkülözhetetlen a tanulók értékválasztása szempontjából, de a nevelőtestületnek a nevelés alapvető elveiben és céljaiban egységesnek kell lennie. Ez nem zárja ki, hogy a megfogalmazott célok felé az egyes pedagógusok különböző utakon haladjanak. Olyan nevelési elveket és célokat kell tehát megfogalmaznunk, amelyek megfelelnek a társadalom elvárásainak, és mind a szülők, mind a pedagógusok teljes mértékben azonosulni tudnak vele.

Az iskolában folyó minden tevékenységnek azt a célt kell szolgálnia, hogy biztosítsa a tanulók egészséges testi, értelmi és lelki fejlődését.

A nevelés alakítson ki olyan igényt és érdeklődést a tanulóknak a tudás megszerzése iránt, ami természetessé teszi a tanulási folyamatot. A tanulók olyan közösséget kell kialakítani, ahol a nevelő hatásokat a közösség nem csökkenti, hanem erősíti.

Az iskolának a célok elérése érdekében többé-kevésbé be kell avatkoznia a tanulók életébe. Ez a beavatkozás elvileg csak az iskola falain belül lehetséges, de a gyakorlatban a diákok érdekében sokszor kényszerül valamilyen formában az iskolán kívüli történéseket is figyelemmel kísérni, illetve szükség esetén beavatkozni a jogszabályok adta lehetőségek vagy a család segítségével. Mindez csak a tanuló vagy az iskolai közösség érdekében történhet, és nem sértheti a tanuló emberi jogait, emberi méltóságát.

Gimnáziumunk a nevelési-oktatási elveit és céljait veszélyeztető tanulóival és pedagógusaival szemben a jogszabályok adta lehetőségeivel élve eljár. Nagy hangsúlyt fektet a fegyelmezett tanulásra, viselkedésre, munkavégzésre, hiszen csak így biztosítható a kellő hatékonyságú pedagógiai tevékenység.

Gimnáziumunk a következő értékek közvetítését, kialakítását tartja a legfontosabbaknak:

- Testi-lelki harmónia kialakítása
- A polgári értékrend, erkölcs és az állampolgári alapszabványok megismertetése
 - szépség, jóság, igazság
 - család, közösség, haza
 - becsület, áldozatkészség
 - a törvények tisztelete
 - a tradíciók ápolása
 - célok
 - hatékonyság, produktivitás, munkához való viszony
 - egyéni érvényesülés, kreativitás, önművelés
 - társas kapcsolatok, tolerancia
 - viselkedéskultúra
- A hazafiság és európaiság, ill. a más népek iránti tolerancia kialakítása
- A természetes és az épített környezet tisztelete, óvása, globális, ökológiai gondolkodás
- Fegyelem, önfegyelem
- Pozitív minták bemutatása

A nevelési célok megvalósítása az iskola pedagógusainak kötelessége, de a gimnázium minden dolgozója felelős érte. A nevelési célok megvalósulásának színterei a szaktárgyi órák, az osztályfőnöki óra, iskolai ünnepélyek, diákrendezvények, iskolán kívüli tevékenységek (kirándulások, színházi és múzeumi rendezvények, közös munkavégzés stb.)

IV. 3. Az iskolai személyiségformálás alapvető céljai és fő feladatai.

A tantervek kialakítása során figyelembe kell venni, hogy minden tantárgynak, minden tananyagnak alapvetően két célja van: egyrészt maga a szaktudományos tartalom elsajátítása, másrészt bizonyos személyiségjegyek kialakítása, erősítése.

a) Érdeklődés

Az érdeklődés olyan személyiségjegy, amely az ember megismerési funkcióinak (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezés, tanulás, képzelet, gondolkodás stb.) érzelmekkel színezett irányulását határozza meg, ezért az oktatásban különös jelentősége van. A 11-12. évfolyamokat kivéve, de különösen az 5-8. évfolyamokon célunk, hogy a tanulók érdeklődése minél szélesebb tartalmú legyen, minél szélesebb területet öleljen fel, hiszen a későbbi választás helyességét csak ez alapozhatja meg. Az érdeklődés tartósságát és aktivitását az alkalmazott tanítási módszerek helyes megválasztásával szükséges biztosítani. (Szemléltetés, demonstrációs és tanulókísérletek, oktatástechnikai eszközök használata, kutatási feladatok, projektek stb.) A 11-12. évfolyamon az érdeklődés tartalma már szűkülhet, de ezzel együtt mélységének növekednie kell. A tanulók jól felfogott érdeke azonban azt kívánja, hogy ne engedjük a teljes beszűkülést, amit a kötelező érettségi tárgyak rendszere megfelelően biztosít.

b) Képességek

A fizikai, testi és motoros képességek kialakítása a mai korban is fontos, elengedhetetlen feltétele a kiegyensúlyozott, harmonikus életnek. Az iskolában szinte minden tantárgy szerepet játszik e képességek (erő, erőnlét, edzettség, teherbírás, dinamika, energikusság, finomabb mozgások, frissesség) kialakításában és fejlesztésében, de kiemelt a szerepe a testnevelésnek, a technikának, a tanulókísérleteknek, a rajznak, az éneknek és az anyanyelv és irodalomnak. Mivel a tanórák korlátozott száma nem teszi lehetővé, hogy több órát biztosítsunk a fenti tantárgyaknak, a tanórán kívüli foglalkozások nagy része is e képességek fejlesztésére irányul (sportkör, kirándulások, sítábor, nyári táborok stb.). Ezen képességek kialakításában és fejlesztésében igen lényeges szerepet kell betöltenie a családnak is a gyermekek szabadidejének szervezésével, irányításával.

A szenzoros képességek léte feltétele minden tanulási folyamatnak. Az iskola szerepe e képességek fejlesztésében nem a biológiai alapra irányul, hanem az ezekkel kapcsolatos lelki jelenségekre, hiszen pl. ízlésünk, esztétikai érzékünk is a szenzoros képességeinkből származik. Feladatunk tehát megtanítani a tanulókat érzékszerveink helyes használatára mind biológiai mind lelki értelemben, hogy "ne csak nézzenek, hanem lássanak is". Ebben a munkában kiemelt szerepe van a magyar, a rajz, az ének és a biológia tantárgyaknak, de ezt a célt szolgálják az iskolai hangversenyek, iskolai galéria kiállításai, a tanórán kívüli programok, pl. színház és múzeumlátogatás stb.

A mentális képességek (emlékezés, képzelet, gondolkodás, figyelem, koncentráció) kialakítása és fejlesztése az a terület, amelyben az iskola szerepe gyakorlatilag teljes mértékben meghatározó, ebből következően felelőssége és a partnerek elvárása is itt a legerősebb. A tantervek készítésénél és a tanítási folyamatban különösen fontos az egyes mentális képességek egyensúlyának megteremtése, kiegyenlített arányú fejlesztése. A helyes arányoknak nem csak a tanítási módszerek tudatos megválasztásában, hanem a

számonkérés elveiben is tükröződnie kell. Az alsóbb évfolyamokon kell az emlékezést, képzeletet, valamint a figyelmet és koncentrációs képességet megfelelő szintre hozni, hogy később a gondolkodást egyre inkább előtérbe helyezhessük, de minden mentális képesség a teljes oktatási ciklus alatt erősítendő, ahogyan a hagyományos pedagógiai felfogás megszabja. Azt is figyelembe kell venni, hogy a tanuló egy adott idő alatt vagy nagyobb mennyiségű információt sajátít el alacsonyabb oktatási szinten, vagy kevesebb információt magasabb szinten. A mentális képességek fejlesztése minden tantárgy, minden tanóra elválaszthatatlan része kell, hogy legyen.

A kommunikációs képességek (beszéd, társalgás, nyilvános beszéd, érvelés, meggyőzés, meghallgatás) fejlesztése mind anyanyelven, mind idegen nyelven szintén végigkíséri gimnáziumunk teljes oktatási ciklusát. Természetesen a főszerepet a magyar és az idegen nyelvi órák játsszák. (Nem véletlen, hogy a matematika mellett ezek a tantárgyak mindvégig kiemelt szerepet kapnak az órateremben.) A szóbeli kommunikáció jelentősége az eddigi gyakorlathoz képest lényegesen megnövekszik akár az érettségi vizsgát, akár a munkába állást tekintjük. Ezért meg kell változtatni az eddig - főleg a reáltárgyaknál - kialakult gyakorlatot, amely az írásbeli ellenőrzést, azon belül is elsősorban a számolási feladatokat helyezte előtérbe. Gondot kell fordítanunk arra, hogy tanulóink újra megtanuljanak érvelni, vitatkozni, és egyáltalán szóban szabatosan kifejezni gondolataikat, érzéseiket.

c) Jellem

A jellem a legáltalánosabb személyiségjegy. Amikor a tanulók gimnáziumunkba kerülnek, jellemvonásaik már többé-kevésbé kialakulnak (főleg a hagyományos osztályokban), így az iskola legfeljebb korrigálni tudja a hibásnak és a tanuló későbbi élete szempontjából mindenképpen elvetendőnek tekinthető vonásokat. Ráadásul a társadalom nem is mindig preferálja azokat az értékeket, amit a pedagógia hagyományosan pozitív jellemvonásoknak tekint, mint pl. szerénység, becsületesség, nyíltság, udvariasság, következetesség stb., vagy legalábbis nem tekinti a sikeresség feltételeinek. Ennek ellenére gimnáziumunk továbbra is arra törekszik, hogy a tanulóiban az előbbi, pozitívnak mondott jellemvonásokat erősítse.

Minden embernek három személyisége van: amely a valóságban ő, amilyenek ő tartja magát, illetve akinek mások tartják őt. Csak e három személyiség harmonikus egybeolvadása mentesít a későbbi súlyos külső és belső konfliktusoktól. Ezért fontos, hogy a pedagógusok és az iskolai közösség megfelelő tapintattal igyekezzenek a tanulókat szembesíteni a róluk a környezetükben kialakult képpel, illetve objektív tájékoztatást adni valóságos személyiségükről.

Összefoglalva: nevelési-oktatási célunk az, hogy állampolgári jogait ismerő és vele élni tudó, világnézeti elkötelezettségüktől függetlenül családjukért, hazájukért és az emberiség jövőjéért felelősséget vállaló, az emberiség problémái iránt fogékony, a világ dolgaiban eligazodni képes, a kihívásokra reagálni tudó, életét megfelelő célok érdekében megszervezni képes embereket neveljünk, akik rendelkeznek mindazzal a tudásanyaggal, önművelő és információszerző képességgel, amely biztosítja számukra a további pályájuk során az egyéni boldogulást és a társadalmi elismerést.

IV. 4. Környezeti nevelési program

IV. 4.1. A környezeti nevelés alapelvei

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. Távolabbról nézve a környezeti nevelés a természet – s benne az emberi társadalom – harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza. Célja a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

A környezeti nevelés tartalma – világszerte, így Magyarországon is – kiszélesedett, a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell arra fordítanunk, hogy diákjaink a jövőben mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló érték tudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

E nevelési célok hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik. A *fenntarthatóság pedagógiája* a környezetért felelős, aktív kiscsoportok és tágabb közösségek kialakítására törekszik, előtérbe emelve azokat a tanulószervezési módszereket, amelyekben felerősödhet a társas részvétel, felértékelődhet a felelős együttműködés.

Ennek megvalósítása rendszerszemléletű megközelítést, új tanítási-tanulási stratégiát igényel, amely messzemenően figyelembe veszi az egyéni (személyes) különbségeket, esélyt teremt minden gyermek számára a környezeti kultúra és az ezzel összefüggő kompetenciák elsajátításában. E pedagógiai törekvés sajátos tartalmakat és módszereket igényel a testi vagy szociális hátrányokkal küzdő gyerekeknél, hiszen életük során halmozódhatnak környezeti konfliktusaik.

Iskolánkban már több éve tanítunk gyengén látó, vak és halláskárosult gyerekeket is. Számukra lehetővé tettük az eddigiekben is a differenciált oktatást. Társaik életszemléletét is javította a velük való kapcsolat.

A környezeti nevelés – a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata – kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolat bemutatására és formálására, egyben elősegíti a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését. A pedagógiai gyakorlatban kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek (mindenekelőtt a konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére és a *mentálhigiénés nevelésre* is.

A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a környezettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köre, hiszen csak az ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira építve történhet az *értékrend*, az *erkölcs* és az *életviteli szokások formálása*.

A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan *erkölcsi-etikai* irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak.

A környezeti nevelési kutatások eredményeinek elemzése azt mutatja, hogy a környezeti ismeretek önmagukban nem elegendőek. Környezettudatos életvitelt azok a személyek tanúsítanak, akik – azon túl, hogy pontos ismereteik és fogalmaik vannak a környezetről, az aktuális környezetvédelmi problémákról és tennivalókról – képesek e célok érdekében felelősen cselekedni, sőt hisznek is tevékenységük jelentőségében.

A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti *integráció*, a különböző tantárgyak ismeretkészletét összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai törekvés.

Iskolánkban fontosnak tartjuk, hogy a természettudományos tantárgyakon kívül a „humán” tantárgyak tanterveibe is szervesen épüljenek be a környezetvédelemmel, környezeti neveléssel kapcsolatos ismeretek. Rendkívül fontos a tanórán és az iskolán kívüli nevelés (pl. terepgyakorlatok, erdei iskola, táborok) szélesedő köre is.

A környezeti nevelés minden pedagógus, illetve valamennyi iskolatípus és tantárgy feladata (hiszen minden ugyanarról a világról szól!), ugyanakkor az egyes különálló *tantárgyakba* foglalt környezeti vonatkozású ismereteket, fejlesztési elemeket egészzé kell építeni. A jelenleg folyó korrekciós munka során erre lehetőség is kínálkozik. A kerettantervek részletesen tartalmazzák a tantárgyak e témakörhöz illeszkedő tananyagait, fejlesztési követelményeit.

VI. 4.2. A környezeti nevelési célkitűzései

A helyi környezeti nevelési célok megfogalmazásához segítségünkre voltak a Nemzeti alaptanterv „*Környezeti nevelés*” közös követelményében megfogalmazott elvárások.

a) Rendszerszemléletre nevelés

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel, hogy önmaguk lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit, és önmaguk keressék az arra adható válaszokat. Ennek során el kell jutni odáig, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a fejlődés és környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét.

b) Az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása

Nem elegendő az egyes problémák, de még a problémák összefüggéseinek felfedeztetése sem, ha nem alakul ki az a képesség, hogy a problémákra válaszokat is keressenek a tanulók. Fontos, hogy az egyes kérdések megválaszolására több alternatíva felállítását igényeljék, s az alternatívák értékelése, ellenőrzése után képesek legyenek a helyes, megfelelő válasz kiválasztására.

c) A globális összefüggések megértése

A létező környezeti problémák mögött gazdasági, társadalmi problémák állnak, amelyek globális problémákká szövődnek össze. Nagyon fontos, hogy ne csak egyenként lássák ezeket a gondokat a tanulók, hanem azok gazdasági, társadalmi okait is megértsék. Legyenek képesek ezeket az okokat azonosítani saját környezetükben, életükben, és tanuljanak meg ezeket szem előtt tartva cselekedni.

d) A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása

Környezetünk minősége, gazdagsága létminőségünknek egyik alapvető meghatározója, mégsem tükröződik vissza gondolkodásunkban automatikusan. Még ennél is nehezebb megértetni a létminőséghez szükséges nem anyagi jellegű dolgok szerepét az életünkben.

e) A létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakítása

Nem elegendő a szemléleti alapok megteremtése, arra is szükség van, hogy közösen fedezzük fel, hogy mit is tehetünk egyéni életünkben.

f) A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése

Az ember a természet része, csak akkor van esélye a boldogulásra, ha együttműködik környezetével, és nem uralkodni akar felette, ami a természet törvényeinek megértését, az élet minden formájának elismerését feltételezi. Fel kell fedeztetni, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés sem.

g) A szerves (organikus) kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben

Alapvető annak a belátása, hogy az ember történelme során nemcsak szembefordult környezetével, hanem számos esetben tudott azzal harmóniában is élni. E harmonikus együttélés eredményeként alakult ki a szerves (organikus) kultúra.

IV. 4.3. Környezeti nevelés a tanórai tevékenységben

a) Fizika

Cél: annak felismertetése, hogy a fizikai ismereteket természeti környezetünk megóvásában is hasznosítani lehet.

b) Biológia

Cél: a tanulók legyenek tisztában, a földi élővilág sokféleségével, e sokféleség értékével, segítsék elő e változatosság fennmaradását.

A globális problémák és a rá adható biológiai válaszok bemutatása.

Az egészséges életmód, az egészséges táplálkozás és a környezet között lévő kapcsolatok bemutatása.

c) Kémia

Cél: fel kell hívni a figyelmet, hogy a kémiai ipar jelentős környezetkárosító, és potenciális környezetvédő. Ki kell fejleszteni a tanulóknál az anyag- és energiatakarékosságnak mint a környezetvédelem egyik hatékony módszerének a szemléletét. Tudatosítani kell a tanulóknál, hogy ők maguk is sokat tehetnek a környezet és saját egészségük megóvása érdekében

d) Természetismeret

Cél: az egészséges és környezettel harmonikus életvezetési szokások kialakítása. A környezet állapota iránti érzékenység, az ökológiai szemlélet, a helyes magatartásformák attitűdök, értékrend kialakítása. A környezettudatos döntések elősegítése.

A tanuló lássa be, hogy ő maga is felelős a természet jövőjéért. Becsülje meg környezete értékeit. Készüljön fel tudatosan a természet megóvására, a környezeti problémák megelőzésére. Ismerje a leggyakoribb környezetszennyezéseket.

e) Földünk és környezetünk

Cél: a jövő kihívásaira való felkészülés érdekében ismertetni a regionális és globális problémákat és a lehetséges megoldási módokat. Tudatosítani a társadalom működése és a környezet állapota közötti összefüggéseket. Megismertetni a társadalmi és természeti értékeket

Környezetvédelmi vonatkozások a tantervekben:

Kutak, vizek szennyezettsége. Az egyes elektromos fogyasztók, háztartási gépek teljesítményének, fogyasztásának megállapítása, az energiatakarékosság globális stratégiai jelentősége. Az energiatakarékosság hétköznapi, gyakorlati megvalósítása.

A mesterséges égitestek szerepe az információk közvetítésében, az időjárás jelzésében

Az egyre nagyobb teljesítményű gépek hulladéktermelő hatása - lomtalanítás, veszélyes hulladékok. A víz különleges hőtágulási viselkedésének hatása a vízi élővilágra és a kőzetekre

A higany mérgező hatása. A globális felmelegedés (üvegházhatás) és következményei - a sarki jég elolvadása. Csapadékok a Föld légkörében. Az utak sózásának hatása a növényzetre

Vezetők, szigetelők - az áramütéses balesetek és megelőzésük A nagyfeszültségű vezetékek élettani hatása az élőlényekre. Elektrolízis környezetszennyező hatása. Galvánelem környezetszennyező hatása - veszélyes hulladékok, tölthető „elemek”, akkumulátorok. Energiatakarékos fogyasztók használata. A napelem, mint megújuló energiaforrás és a kimerült elemek kezelése.

A zaj, mint a környezetszennyezés egyik formája. Az erősítők hatása a fülre. A levegő és a víz szennyezettségének hatása a fény terjedésére

Radioaktív sugárzás környezetünkben, a sugárvédelem alapjai. A természetes és mesterséges radioaktivitás gyakorlati alkalmazása és hatása az élőlényekre. Atombomba, atomerőmű. Az atomenergia felhasználásának előnyei és kockázata - atombalesetek, tiszta

energia. A hidrogénbomba. A magfúziós erőmű előnye. A világűr békés felhasználása. A világűr szennyezése

Az életközösségek pusztulásának okai, védelmük jelentősége a földi élet és az ember szempontjából. Különböző élőlénycsoportok jelentősége és védelme, táplálékláncok.

A mozgásszegény életmód következményei. A légzőszervekre ható környezeti ártalmak, a dohányzás káros hatásai. Az egészséges táplálkozás. A kórházi veszélyes hulladékok kezelése.

A baktériumok szerepe a szennyvíztisztításban, az eutrofizációban és a vizek minőségében. A baktériumok szerepe a talajban és talaj tisztításában. Az organogén elemek körforgásában szerepet játszó baktériumok. A környezetszennyezés (víz, levegő, talaj) hatása az állatok életmódjára, viselkedésére – pl.: elvándorlás, kihalás, az egyedszám csökkenése, a táplálék megváltozása, életképtelen egyedek létrejötte stb. A növényvédő és rovarirtó szerek hatása az állati szervezetre. Oxigéntermelés, a szén-dioxid megkötése. A savas eső és a szennyezett /por, kipufogó gázok, szén-dioxid/ városi levegő hatása a növények életműködésére, szerveinek fejlődésére. A műtrágyázás hatása a mezőgazdasági növények egyes szerveinek fejlődésére – a primőr termékek hatása az egészségre. A természetes vizek öntisztulásában szerepet játszó növények. Az indikátornövények. A rostdús táplálkozás fontossága, a vegetáriánus táplálkozás előnyei és veszélyei. A gombák egészségügyi jelentősége. A gombák táplálkozási jelentősége. A gombák nehézfém felhalmozása és ennek veszélyei. A zuzmók, mint a levegő szennyezettségének indikátorai. A másodlagos biogén elemek és a mikroelemek felvételének fontossága és veszélyei – a táplálék-kiegészítők, vegyszermaradványok. A felhalmozódó mérgek a sejtekben. A sejtek anyagcseréjére ható környezetszennyező anyagok, a sejtek reverzibilis és irreverzibilis károsodása. Az embert érő mutagén hatások és ezek következményei:

- kémiai ágensek: szerves vegyületek, ózon,
- fizikai ágensek: radioaktív sugárzás, hő, UV.

A hormonkezelt növények és állatok hatása az emberi szervezetre. Az egészségtelen életmód hatása a hormonális szabályozásra. A szív- és érrendszeri betegségek veszélyeztető tényezői és ezek megelőzése. A radioaktív sugárzás hatása a vérképző szervekre. A környezetszennyező vegyület hatása az immunrendszerre – allergiás megbetegedések.

A szermaradványok az emberi táplálékban. A táplálékkiegészítők, íz- és aromaanyagok veszélyei – E-számok. Az egészségtelen táplálkozásra biztató reklámok. A belélegzett levegő minősége. A szennyező gázok és a porszennyezés hatása az ember légzőszervi rendszerére.

A dohányfüst károsító hatása. Az UV- és a radioaktív sugárzás, valamint más szennyező anyagok hatása a bőrre. A szmogos időjárás hatása a csontképződésre.

Az anabolikus szteroidok hatása az izomfejlesztésre, a body building veszélyei.

A környezetszennyező anyagok és a radioaktív sugárzás hatása az ivarsejtképződésre és a meglevő ivarsejtekre. A magzat fejlődését károsító környezetszennyezések – a koraszülések és a dohányzás. Az ivarsejteket érő sugárzások (UV, radioaktív) örökletes hatása, mutációk (minőségi, mennyiségi). A kromoszóma-rendellenességek következményei. A károsítások megelőzésének lehetőségei. A környezet hatása – a környezetszennyezés hatása az életfeltételek romlására, ennek hatása az emberi szervezetre. Mutáció és modifikáció.

A környezetszennyezések megelőzésének lehetőségei. A mezőgazdasági tömegtermelés (harmadik világ élelmiszerrel való ellátása) és a minőségi termelés (biogazdálkodás) ellentmondásának feloldása. Génbankok – laboratóriumi, állattelep, növények.

A sokféleség megőrzése – állatkertek, rezervátumok, arborétumok stb.

Az élettelen környezeti tényezők és ezek változásai. A legfontosabb élettelen környezeti tényezők jellemzői, a víz, a levegő és a talaj védelme, szennyező vegyületek, üvegházhatás – a megelőzés lehetőségei. Az élettelen környezeti tényezőknek az élővilágra gyakorolt hatása, az élőlények tűrőképessége, szűk és tág tűrés. Ökológiai rendszerek Az emberi tevékenység következményei az anyagforgalomban és a táplálékhálózatokban. Természetes és mesterséges életközösségek Az élővilág sokféleségének fontossága – biodiverzitás. A monokultúrák előnyei és hátrányai – a társadalmi és gazdasági feladatok teljesítése. Az ember szerepe a természetes életközösségek megőrzésében. Az élővilág evolúciója és a jelenkori bioszféra. Az evolúció alapjai és bizonyítékai. A természetes és mesterséges környezetszennyezők, mint evolúciós tényezők, az evolúciót fokozó és gátló környezeti hatások. A bioszféra jelene és jövője. A főtermék-központú, rövidtávra tekintő gazdálkodás.

A talajt, a vizet és a légkört károsító hatások és ezek következményei – a megelőzés lehetőségei. A Föld globális folyamatai és az emberiség globális problémái.

A humánökológia, civilizációs hatások és ártalmak. A genetikai változatosság jelentősége.

Az ember tevékenységének hatása a saját és a többi élőlény evolúciójára – a káros hatások megelőzése. Az ember tevékenységének hatása saját és környezete egészségére – a káros hatások megelőzése. A fejlődés alternatív lehetőségei. A bioszféra jövője.

A megismert anyagok szerepe a mindennapi életben helyes használatuk, egészség- és környezetkárosító hatásaik. A környezet terhelését csökkentő lehetőségek a mindennapi életben.

Szervetlen anyagok a természetben és a mindennapokban.

Talaj: Na, CaCO₃, K, Mg, Si stb. Víz: keménység, vízkő, savasság.

Építkezések anyagai. Korrózióvédelem. Környezeti kémia: energiagazdálkodás, tűzifa.

Oldódás – példák arra, hogy egyes egészségre ártalmas anyagok milyen mértékben oldódnak vízben. A természetben létező kémiai egyensúlyi folyamatok, és azok felborulásának következményei. Az aromás vegyületek mérgező hatása. Az aromás hígítók és használatuk szabályai. A műanyagok jelzése az egyes tárgyakon. A műanyagok lebomlása, újrahasznosítása, újrahasználata és égetése. Az alkoholizmus és a metanol hatása a szervezetre. A glikol, mint fagyálló folyadék. A fenol mérgező hatása. A dioxin a dohányfüstben. Az acetone, mint a háztartásban előforduló oldószer.

A mesterséges íz- és aromaanyagok, állományfokozók hatása a szervezetre.

A használt sütőzsiradékok környezeti problémája, újrahasznosítása.

Nitroglicerin – a tudósok felelőssége.

A drog hatásmechanizmus, hozzászokás, függőség, hatásuk az egyén és a társadalom szintjén.

Az elsivatagosodás. Az országok kapcsolata a földrajzi környezettel. Természeti adottságaink és erőforrásaink, medencejelleg. A belvív, az árvíz és a hóesés okozta veszélyek. Népesedési folyamatok.

A talajeróziót kiváltó tényezők és következményei.

A természetes és mesterséges trágyázás, valamint az öntözés hatása a talaj minőségére.

A monokultúra hatása a talaj minőségére. A talaj eltartó képessége és az adott terület gazdasági és társadalmi fejlettsége közötti összefüggés. Természet-és környezetvédelmi egyezmények. Nemzetközi szervezetek a globális környezeti problémák megoldásában.

Külföldi beruházás és a helyi közösségek környezeti érdekeinek érvényesítése.

A gazdasági pólusok. Kialakulásuk és változó szerepük a világgazdaságban: Kelet- és Délkelet-Ázsia, Észak-Amerika, Európai Unió. A fejlődő országok. Általános problémáik és eltérő fejlettségű csoportjaik, helyük és szerepük a világgazdaságban. Felzárkózásuk különböző lehetőségei. Hazánk környezeti állapota és az Unió környezetpolitikája.

A gazdasági rendszerváltásból adódó sajátosságok. Hazánk szerepe a különböző regionális együttműködésekben. Regionális környezeti együttműködés. A népesség, a termelés és a fogyasztás növekedésének földrajzi következményei. A demográfiai robbanás, az élelmezési válság, a nyersanyag- és energiaválság, az urbanizáció környezeti következményei. A környezet minőségének változásai és hatása az élet minőségére. A környezeti válság kialakulása. A különböző geoszférákat ért környezeti károsodások kölcsönhatásai. A regionális és a globális környezeti veszélyek összefüggései. A környezeti válság elleni összefogás többszintű lehetőségei. A harmonikus és fenntartható fejlesztés elve, a megvalósítás korlátai. A népesség, a termelés és a fogyasztás növekedésének földrajzi következményei. A demográfiai robbanás, az élelmezési válság, a nyersanyag- és energiaválság, az urbanizáció környezeti következményei. A környezet minőségének változásai és hatása az élet minőségére. A környezeti válság kialakulása

A különböző geoszférákat ért környezeti károsodások kölcsönhatásai.

A regionális és globális környezeti veszélyek összefüggései. A környezeti válság elleni összefogás többszintű lehetőségei. A harmonikus és fenntartható fejlesztés elve, a megvalósítás korlátai.

IV. 4.4. Az osztályfőnöki munka és a környezeti nevelés

A gyerekek osztályközösségi létének keretét általában az osztályfőnök teremti meg. Ő a különböző szintű személyes kapcsolatok segítője, fejlesztője is. Az átalakuló iskolarendszerben az osztályfőnöki feladatok azonban bővülnek, e tennivalók körül is egyre több a bizonytalanság. Az iskola szellemiségén, a vezetői elvárásokon túl az osztályfőnök személyisége és elhivatottsága döntő a gyerekekben kialakuló, formálódó valóságkép kialakulásában. Munkálkodása nyomán válnak konkrét közösségi tevékenységgé a szaktanárok tanórán túlnövő elképzelései, a különböző iskolai programkínálatok. Igényessége, elvárásai, értékrendje a tanulók számos attitűdjének alakításán túl a szülők hozzáállását is befolyásolhatja.

Az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása nem meghatározó a környezeti nevelés szempontjából. Inkább általános tájékozottsága, problémafelismerő és -feldolgozó képessége segítheti abban, hogy ezt a sokszínű témakört a környezethez való viszony alakítására, egyben pedagógiai céljaira használni, alkalmazni tudja.

Egy osztályterembe való belépéskor már ránézésre látszik annak hangulata, atmoszférája. Tükröződik valami a benne élő közösségről, abból, ahogyan a tanulók saját maguknak teremtett környezetükben élnek. Ismerősként cseng ez az év eleji feladat: teremdzsítés. Szerencsés esetben ez nem öncél, hanem határozott környezetkialakítási terveket rejt, tartalmakat fed. A mikro-környezet felfedezése, igényes, gondos alakítása, megóvása életünk minden helyszínén fontos lépés. Nem egyszerűen dekorálás tehát, hanem a környezetkultúra fejlesztésének eszköze.

A környezet megóvására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

Kiemelkedő szerepet játszik az osztályfőnök abban is, hogy összefogja a szaktárgyak idevágó, de a hagyományos tanórai kereteket megbontó tevékenységeit, illetve lehetőségeit. Például: óhatatlanul felmerülnek a fogyasztói társadalom problémái: táplálkozási szokások, az iskolai büfé kínálata, a szükségtelen túlcsomagolás, a szemét kezelése, anyag- és energiatakarékosság az iskolában. A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, különböző akciók is kiegészíthetik és összefűzhetik az egyes szaktárgyakat.

Az osztályfőnöki tevékenység eredményességét fokozza, ha az osztályfőnöki órák témájának kínálata nem ad hoc jellegű, ismétlődésekkel teli, hanem legalább egy, de inkább négy évre tervezett sokszínű szocializációs program. Tervezése az osztályban tanító

valamennyi pedagógus együttgondolkodását kívánja meg. A tanári együttműködésnek ez a formája a testület erejét fokozza, hatékonyságát növeli. Természetesen mindez az osztályfőnök összetartó munkájára épít.

IV. 4.5. Tanórán kívüli programok

A lakóhely és környezete

Célszerű a tanulókat a lakóhelyen és környezetében működő ipari üzemek, szolgáltató központok környezet-terhelő és környezetvédelmi tevékenységével a helyszínen megismerkedni.

- SUZUKI autógyár
- Richter Gyógyszergyár Dorogi Gyáregysége
- Egy benzinkút
- Szennyvíztisztító telep
- Hulladéklerakó

A biológus-tábor

A biológus-tábor olyan többnapos, nem szorgalmi időben megvalósuló, a szervező intézmény székhelyétől különböző helyszínrű, környezethez illeszkedő nevelési-tanulásszervezési egység, melynek során a tanulás folyamatát – a tanulói képességek fejlesztését és a tananyag elsajátítását – a tanulók aktív, együttműködő, cselekvő (kooperatív-interaktív) megismerő tevékenységére építik. A tanítás tartalmilag és tantervileg egyaránt szorosan és szervesen kapcsolódik a választott helyszín természeti, ember által létesített és szociokulturális környezetéhez. Kiemelkedő nevelési feladata a környezettel harmonikus, egészséges életvezetési képességek fejlesztése és a közösségi tevékenységekhez kötődő szocializáció.

A biológus-tábor nem kizárólag természetmegismerő programmal szerveződik. Tanításának tárgya az emberi környezet, az emberek tevékenységének hatása a környezetre, illetve annak időben és térben való változása, valamint a környezet hatása az emberek viselkedésére, érzelmeikre, értékválasztására, életvitelére is.

Különválogató (szelektív) hulladékgyűjtés

Ha van lehetőség bevonnai a helyi hatóságokat, megszervezzük az egész iskolára kiterjedő szelektív hulladékgyűjtést és elkülönített elszállítást legalább a papírhulladék, a szárazelem és a szerves hulladék vonatkozásában. Ezen tevékenység határfoka nagy, hiszen jelentős mértékben kihathat a tanuló tágabb környezetére is. -most még csak az elemgyűjtés megoldott iskolánkban, és egy-egy osztály papírgyűjtése).

Vetélkedők, tanulmányi versenyek

Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat arra ösztönözzük, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken, „világnapi” rendezvényeken.

A versenyek az élet valamennyi területét jellemző, behálózó, elsősorban eredményorientált rendezvények. Rendkívül erős motivációt hordoznak, és széles körű mozgósító erejük lehet. A környezeti nevelést Magyarországon pedagógiaileg egymásra épülő országos versenyek sorozata segíti. Részben iskolai, részben iskolán kívüli tevékenység, amely a résztvevőkben az iskolában tanultakon túl olyan ismereteket, készségeket és képességeket mozgósít, amelyekre elsősorban a saját érdeklődésből fakadóan, szabad elhatározásból tesznek szert. Valamennyi műveltségi területen szervezhető verseny. A környezeti nevelés szempontjából azok a versenyek jelentősek, amelyek az ismeretek és viselkedési elemek terepi alkalmazását fejlesztik. Hazai országos környezeti versenyek:

Általános iskola 5–6. évfolyam	Kaán Károly Természet és Környezetismereti Országos Verseny
Általános iskola 7–8. évfolyam	Herman Ottó Országos Biológia Verseny

Gimnáziumok és szakközépiskolák 1–2. évfolyam	Kitaibel Pál Középiskolai Biológiai és Környezetvédelmi Országos Tanulmányi Verseny
Gimnázium 1–4. évfolyam	Bugát Pál Országos Természetismereti Vetélkedő

Minden évben sor kerül több regionális, helyi vagy bizonyos célcsoportra szervezett versenyre is.

Jeles napok jegyzéke

Február 2.	Vizes Élőhelyek
Március 6.	Nemzetközi Energiahatékonyság Nap
Március 22.	Víz Világnapja
Március 23.	Meteorológiai Világnap
Április 3.	Csillagászati Világnap
Április 4.	Laboratóriumi Állatok Napja
Április 7.	Egészségügyi Világnap
Április 11.	Költészet Napja
Április 18.	Műemlékvédelmi Világnap
Április 22.	Föld Napja
Április 24.	Kísérleti Állatok Védelmének Napja
Május 8.	Nemzetközi Vöröskereszt Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 15.	Állat- és növényismeret napja (Magyarországon)
Május 15.	Nemzetközi Klímaváltozási Akciónap
Május 18.	Múzeumi Világnap
Május 24.	Európai Nemzeti Parkok Napja
Május 31.	Dohányzásmentes Világnap
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Június 8.	Óceánok Világnapja
Június 17.	Világnap az Elsivatagosodás Ellen
Június 21.	A Nap Napja
Június 25.	Barlangok Világnapja
Július 1.	Építészeti Világnap
Július 11.	Népesedési Világnap
Augusztus 9.	Állatkertek Napja
Szeptember 16.	Ózon Világnapja
Szeptember 22.	Autómentes Nap
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 1.	Zenei Világnap
Október 1.	Habitat Világnap
Október 4.	Állatok Világnapja
Október 8.	Madárfigyelő Világnap
Október 8.	Természeti Katasztrófák Elleni Védekezés Világnapja
Október 10.	Lelki Egészség Napja
Október 15.	Nemzeti Gyaloglónap
Október 16.	Élelmezési Világnap
Október 21.	Földünkért Világnap
Október 31. vagy a hónap utolsó	Takarékossági Világnap

munkanapja	
November 8.	Városok Napja
November 17.	Füstmentes Nap
November 27.	Fogyasztásszüneteltetési Nap
December 1.	AIDS elleni világnap
December 29.	Biodiverzitás Védelmének Napja

IV. 5. Egészségnevelési program

IV. 5.1. Célok, feladatok

- Kialakul az önmagukkal és környezetükkel szembeni érzékenység és felelősségérzet,
- tudatosulnak a környezet, a viselkedés, az életmód és az egészségi állapot ok-okozati összefüggései,
- kialakul testi és lelki egészségük harmóniája,
- világossá válik, hogy életminőségük jobbítását csak jövőjük tervezésével és életútjuk tudatos építésével valósíthatják meg,
- tudatosul az egészség- és környezetvédő magatartás szokásrendszerének fontossága és jelentősége,
- kialakulnak azok a megküzdési stratégiák, melyekkel megelőzhetik az életük egyensúlyát veszélyeztető helyzeteket vagy újrateremthetik életük egyensúlyát,
- egyértelművé válik, hogy az egészség, a kiegyensúlyozott életvitel nélkülözhetetlen eszköz a boldog, sikeres élethez,
- kialakul az életkoruknak megfelelő önismeret, mint az önnevelés alapja,
- alapvető igényé válik a szellemi tevékenységhez szükséges tanulási módszerek elsajátítása, a munka, a pihenőidő megfelelő arányának, és a munkához szükséges nyugodt, rendezett környezet kialakítása.

IV. 5.2. Egészségnevelés a tanórai tevékenységben

Az egészségnevelési program megvalósításának tanórai szinterei:

- természetismeret
- technika, életvitel
- biológia-egészségtan
- testnevelés
- osztályfőnöki
- kémia

A többi tantárgyi órákon (pl. magyar, történelem) elsősorban az órai anyaghoz indirekt módon kapcsolódó formában kell, hogy megvalósuljon az egészségnevelési tevékenység.

Az egészségneveléshez kapcsolódó tanórai tevékenység során a pedagógus feladata, hogy tanítványai a megismerés során

- lássák az emberi test felépítésének és működésének főbb jellemzőit,
- vegyék észre testük kamaszkori változásait,
- keressék e változások okát és értsék következményeit,
- hasznosítsák megszerzett ismereteiket, elsajátított egészségvédő szokásaikat a kamaszkori változások kellemetlenségeinek csökkentésére,
- ismerjék fel az egészségüket veszélyeztető környezeti hatásokat,
- törekedjenek e hatások kiküszöbölésére,
- lássák az egészségvédelemben a betegségek megelőzésének fontosságát,
- tudják, mikor kell orvoshoz fordulni, és problémájuk mely orvosi szakterülethez tartozik,

- ismerjék a szenvedélybetegségek kialakulását előidéző anyagok szervezetre gyakorolt káros hatásait,
- utasítsák el a káros élvezeti szerek és a drogok használatát,
- ismerjék fel a környezetszennyezésből és a technikai fejlődésből származó veszélyhelyzeteket, törekedjenek elkerülésükre,
- vállalják nemiségüket és a hozzá tartozó társadalmi szerepet, magatartást,
- sajátítsák el az egészséges életvitel (személyi higiéné, táplálkozás, mozgás) tudni- és tennivalóit,
- gyakorolják a mindennapokban ezek szokásrendszerét,
- legyenek képesek helytelen életviteli szokásaik felcserélésére, elhagyására,
- lássák és értékeljék az egészséges test és a környezet szépségét,
- ismerjék az egészséges környezet jellemzőit,
- értsék a környezet, életmód, a viselkedés és az egészségi állapot összefüggéseit,
- váljanak képessé helyes választással, egyéni tettekkel életvitelük jobbítására,
- ismerjék meg önmagukat, főbb lelki tulajdonságaikat,
- törekedjenek a lelki harmóniájuk létrehozására és fenntartására saját maguk, családjuk és környezetük körében,
- tudják jól szervezni munka- és pihenőidejüket,
- ismerjék meg, és saját életvitelükben gyakorolják az „aktív pihenés” formáit,
- váljon számukra az ismeretszerzés örömforrássá,
- alakítsák ki az önellenőrzést a megszerzett tudás és a kulturált viselkedés területén,
- aktívan vegyenek részt egészség- és környezetvédő programok összeállításában, megvalósításában,
- tudják, hogy egészségük – éppúgy, mint tudásuk és becsületük – örök emberi érték, és törekedjenek védelmére,
- legyenek tudatában annak, hogy a földi élet jövője tőlük is függ,
- tudásukkal és magatartásukkal szolgálják fennmaradását.

IV. 5.3. Egészségnevelés a tanórán kívüli tevékenységben

- A sport szerepének hangsúlyozása az egészségmegőrzésben
Intézményünk biztosítja, hogy az iskolai tömegsport órákon, illetve az iskolai DSE foglalkozásain tanulók a hét minden tanítási napján délutáni sportfoglalkozáson vehessenek részt (atlétika, szertorna, röplabda, kosárlabda, labdarúgás, házi bajnokságok, városi, megyei és országos versenyek). Ezen kívül az intézmény sportudvarát, asztalitenisz asztalait saját felelősségükre, a konditermet pedig tanári felügyelet mellett szabadon használhatják.
- A diákrendezvények, osztálykirándulások stb. szervezésével a szabadidő hasznos, a káros hatásokat (alkohol, drog, dohányzás) kiküszöbölő eltöltéséhez pozitív minták bemutatása.
- Részvétel a különböző programokban: dohányzásmentes világnap, nemdohányzó osztály, prevenció és felvilágosító előadások stb.
- A pedagógusok felkészítése az egészségnevelésre, továbbképzések a következő témákban: konfliktuskezelés és kommunikáció, a dohányzás megelőzése, egészséges táplálkozás, szexualitás – AIDS megelőzése, alkohol és drogfogyasztás megelőzése, környezeti nevelés, önismeret, tanulásmódszertan.)
- A szülők segítése: időszakos, de évente többször ismétlődő előadások meghívott külső előadókkal
- Az arra alkalmas tanulók körében véradás szervezése.
- A modern informatikai eszközök igénybe vétele: a tanulókat megismertetjük azokkal az internetes tartalmakkal, amelyek segítik az eligazodásukat, egyénre szabott tanácsokat

adnak stb. (Előnyük, hogy a fiatalok bátran érdeklődhetnek, kötetlenül, tabuktól mentesen kérdezhetnek.)

- Egészséges és kulturált iskolai étkeztetés: az intézmény elvárja, hogy az iskolai büfé választéka és árképzése a lehetőségeken belül a tanulókat az egészséges táplálkozásra ösztönözze, valamint az iskolai menzai szolgáltatás (ebéd) megfeleljen az egészséges táplálkozásra vonatkozó előírásoknak. Az intézmény a szolgáltatási szerződésekben érvényesíti ezen akaratát.

IV. 5.4. Egészségnevelés a testnevelési órákon

A fiatalok egészségnevelésében kiemelkedő szerep hárul az iskolai testnevelési órákra, a sportfoglalkozásokra.

A Dobó Katalin Gimnáziumban a heti öt testnevelési óra a következő bontásban valósul meg:

- 5-8. évfolyamon a délelőtti tanórai időszámban heti 5 testnevelési óra,
- a 9-12. évfolyamon a (délelőtti) tanórai órarendi időszámban heti 3 testnevelési óra, valamint a délutáni időszámban heti 2 tanórai foglalkozás, amely az iskolai DSE vagy iskolán kívüli sportegyesületek foglalkozásain teljesíthető. A heti 2 tanóra akkor tekinthető teljesítettnek, ha a tanuló legalább heti két edzésen részt vesz, és erről bemutatja a sportszervezet igazolását.

A délelőtti testnevelési órák célja egyrészt a hagyományos gimnáziumi tantervekben szereplő alapkészségek, mozdulatok, motoros funkciók fejlesztése, az elméleti ismeretek elsajátítása, másrészt az, hogy a tanulók minél több olyan sportággal ismerkedjenek meg, amelyek a későbbi életük során is biztosíthatják számukra a testi (és ezzel szoros összefüggésben a lelki) egészség örömteli módon történő megőrzésének igényét.

A délutáni sportszervezeti foglalkozások célja az, hogy a tanulók az általuk választott sportágat, sportágakat mélyebb szinten megismerhessék, azzal intenzív módon foglalkozzanak a komolyabb fizikai terhelés érdekében, versenyekre készüljenek, versenyezzenek stb.

A fentiekén kívül az intézmény sportudvarát, asztalitenisz asztalait saját felelősségükre, a konditermet pedig tanári felügyelet mellett szabadon használhatják.

IV: 5.5. Elsősegélynyújtási alapismeretek

Az intézmény minden tanuló részére életkoruknak megfelelő formában és mélységben biztosítja az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítását a biológia-egészségtan és a testnevelés órákon. Ennek programja az adott tantárgyak helyi tantervében szerepel. Ezen kívül évente egy alkalommal szakemberek (orvos, mentős) irányításával gyakorlati bemutatót szervez.

IV. 5.6. Iskola-egészségügyi ellátás

Az iskola-egészségügyi ellátást a következő jogszabályok szabályozzák:

- A helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törv.
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törv.
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törv.
- a 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

Az iskola-egészségügyi ellátásban közreműködnek a következők:

- ifjúsági orvos
- védőnő
- iskolafogász

Tevékenységük

- Egy héten egy alkalommal 8-tól 12 óráig helyszíni „rendelés” az iskolában.
- Vezetik a tanulók egészségügyi könyvét.

- Betegségmegelőzés, egészségmegőrzés, egészségnevelés (személyi higiéné, egészséges életmód, betegápolás, elsősegélynyújtás, családtervezés, fogamzásgátlás, szülői szerep, csecsemőgondozás, szenvedélybetegségek megelőzése).
- A kötelező védőoltások beadása.
- Szűrővizsgálatok évente (5., 7., 9., 11. évfolyamos tanulók, csont-, izom-, kötőszöveti-, bőrgyógyászati-, szív-, érrendszeri-, légzőszervi-, húgy-ivarrendszeri-, idegrendszeri-, pszichés-, érzékszervi-, és endokrin betegségek).
- Testnevelési csoportbeosztás (könnyített, gyógytestnevelés, teljes felmentés).
- Éves munkájukról statisztikai, írásbeli tájékoztatót készítenek az iskolavezetés számára.
- Iskolafogászati alapellátás (szűrés, a rászorulóknak kezelése).

Az iskola-egészségügyi ellátásban résztvevők munkáját adminisztratív és szervezési kérdésekben az ezzel megbízott igazgatóhelyettes, az osztályfőnökök, illetve az osztályfőnöki munkaközösség vezetője és a biológia szakos tanárok segítik.

IV. 6. Pedagógiai szakaszok az oktató-nevelő munka során

A gimnáziumunkban folyó az általános műveltséget megalapozó, valamint az érettségi vizsgára és felsőfokú tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés és oktatás több pedagógiai szakaszra osztható.

A nyolc évfolyamos - általános tantervű - oktatás három pedagógiai szakaszra bontható.

- 1) Az 5. és 6. évfolyam az előkészítő, alapozó szakasz. Célja a beilleszkedés, tanulók ráhangolása a gimnáziumi oktatás sajátosságaira, a később belépő tantárgyak alapozása, a fogalmi gondolkodás kialakítása. A kommunikációs készségek kifejlesztésében lényeges szerepet játszó tantárgyak, így a magyar, a matematika és az idegen nyelv élveznek kiemelt szerepet. Jelentős a készségtárgyak szerepe (rajz, ének, testnevelés, technika).
- 2) A 7.-10. évfolyamok az általánosan képző szakasz. Megfelelő matematikai alapozás után belépnek a természettudományos tárgyak, valamint a történelem, így kialakul a klasszikus gimnáziumi tantárgyak rendszere, kiegészülve a technika-informatika-számítástechnika blokkal, illetve a modul tantárgyakkal. a 9. évfolyamon belép a második idegen nyelv. Ebben a pedagógiai szakaszban jelentkezik leginkább a nyolc évfolyamos képzés előnye a négy évfolyamossal szemben, hiszen nincs 8. osztály után törés a diákok tanulmányaiban.
- 3) A 11. és 12. évfolyam differenciáló, az érettségire, a pályaválasztásra, a továbbtanulásra felkészítő szakasz, ahol a kötelező érettségi. illetve néhány más tantárgy kivételével a tanulók maguk dönthetik el, hogy milyen tantárgyakra fordítják a szabadon felhasználható (fakultációs) órakeretet, és milyen szintű érettségi vizsgára készülnek fel. A szabadon felhasználható (fakultációs) órakeretet az átlagos képességű tanulók számára is biztosítja a hatékony felkészítést.

A hagyományos négy évfolyamos oktatás két pedagógiai szakaszra bontható.

- 1) A 9. és 10. évfolyam az általánosan képző szakasz. A hagyományos négy évfolyamos oktatásban a legnagyobb nehézséget a 9. osztály okozza. A nyolcadik évfolyam után különböző előképzettségű tanulók eltérő tantárgyi ismeretekkel kerülnek egy osztályba, egy csoportba, ezért a felzárkóztatásra külön gondot kell fordítani.
A hagyományos 9. és 10. osztályokban a tanulók –választásuk és felkészültségük alapján - szerint három, egymástól kissé eltérő program szerint haladnak, attól függően, hogy van-e és mi a kiemelt oktatási cél.
A reáltárgyak vagy az informatika iránt érdeklődő tanulóknak nyújt lehetőséget matematika és a természettudományos, valamint az informatika csoport. Ezeknél a csoportoknál már 9. osztálytól célirányosabb a felkészítés matematikából, informatikából, illetve fizikából, kémiából és biológiából.
- 2) A 11. és 12. évfolyam szerepe megegyezik a nyolc évfolyamos képzésnél leírtakkal.
A nyelvi előkészítő évfolyammal induló öt évfolyamos oktatás három pedagógiai szakaszra bontható.
 - 1) A 9/NY. évfolyam a nyelvi előkészítő évfolyam. Célja a tanulók nyelvtudásának biztos megalapozása a célnyelvből, illetve az informatika teljes felhasználói szintű ismereteinek készség szintű elsajátítása. A magyar nyelv és irodalom, matematika és a természettudományos tantárgyakból a cél a szintrehozás, a képességek és készségek elmélyítése.
 - 2) A 9. és 10. évfolyam az általánosan képző szakasz. Az előkészítő 9. évfolyamnak köszönhetően nem szabad, hogy jelentkezzenek a hagyományos négy évfolyamos oktatásban nagy nehézséget okozó erősen eltérő képességek és ismeretek. Így ebben az oktatási típusban nincsen specializáció ezen a két évfolyamon.

- 3) A 11. és 12. évfolyam szerepe megegyezik a nyolc évfolyamos képzésnél a 11. és 12. évfolyamnál leírtakkal.

IV. 7. Az oktatásról

IV. 7.1. Oktatási célok

Minden tanuló esetében kiemelt oktatási terület az idegen nyelvek oktatása. A nyolc évfolyamos és a nyelvi előkészítő oktatási formában elvárás a tanulókkal szemben, hogy megfeleljenek a 20/2012. EMMI rendelet 137. § megfogalmazott követelményeknek.

Az oktatásban az ismeretközlést, a gondolkodás fejlesztését, illetve az önálló tanulás eszközeinek ismeretét és aktív alkalmazását is célnak tekintjük, hiszen az eredményes továbbtanuláshoz nélkülözhetetlen mindhárom tényező együttes jelenléte.

Az iskola helyi tanterve csak a nem kötelező tanórai foglalkozások igénybevétele mellett teljesíthető. Erről a szülőket és a tanulókat írásban tájékoztatni kell!

A gimnáziumunk a 11. - 12. évfolyamon a 7. sz. táblázatban szereplő tantárgyakból biztosítja a közép vagy az emelt szintű érettségire és így a felsőoktatásra való felkészítést. Célunk, hogy végzős tanulóink továbbtanulási aránya a felsőoktatásban elérje a 75 %-ot, illetve az egyéb területen továbbtanulókkal együtt meghaladja a 90 %-ot.

Tantárgy	Középszintű	Emelt szintű
Magyar nyelv és irodalom	X	X
Első idegen nyelv	X	X
Második idegen nyelv	X	X
Matematika	X	X
Történelem	X	X
Fizika	X	X
Kémia	X	X
Biológia	X	X
Földrajz	X	X
Informatika	X	X
Rajz	X	X
Testnevelés	X	X
Mozgókép és médiaismeret	X	

4. sz. táblázat. Felkészítés az érettségi vizsgára

Intézményünk biztosítja, hogy a tanulók a 10. és 11. évfolyamokon a május-júniusi vizsgaidőszakban előrehozott érettségi vizsgát tegyenek azokból a tantárgyakból, amelyekre a jogszabályok lehetőséget adnak.

A 11. évfolyamtól igény esetén – a fakultációs órakeret terhére - a munkába állást ill. az életkezdést elősegítendő lehetőséget adunk gazdasági ismeretek elsajátítására, valamint a számítástechnika oktatását úgy szervezzük, hogy az ezt választó tanulóink elegendő ismerettel rendelkezzenek OKJ szakképesítés, illetve az ECDL vizsga megszerzéséhez.

A kötelező és választható tanórai foglalkozások mellett a nevelési-oktatási célok elérésében fontos szerepet játszanak a tanórán kívüli foglalkozások. Gimnáziumunkban a felzárkóztatás, a tehetséggondozás, a szabadidő hasznos eltöltése, művészeti és sport tevékenység illetve speciális igények kielégítése céljából korrepetálások, szakkörök, versenyek, tömegsport órák állnak a tanulók rendelkezésére, amelyeket a helyi tantervben részletezünk.

IV. 7.2. Tehetséggondozás

Gimnáziumunkat hagyományai, a régióban betöltött szerepe arra kötelezik, hogy tudatos munkával derítse fel és támogassa a tehetséges tanulókat. Ez elsősorban az egyes munkaközösségek és a szaktanárok feladata.

A tehetségek felismerése, felkutatása a tanórákon, a különböző házi versenyeken (ide értve az iskolán kívüli szervezetek versenyének iskolai fordulóját is), illetve a tanórán kívüli foglalkozásokon folyik. Ezért cél, hogy az ötödik - kilencedik osztályos tanulók a szaktanárok javaslatára minél nagyobb számban vegyenek részt ezeken.

Amennyiben kiderül, hogy egy tanuló egy adott területen kiemelkedő képességekkel rendelkezik, a szaktanár ezt ismerteti a tanulóval és a szülőkkel, illetve megbeszéli, hogy e képesség fedésbe hozható-e a tanuló céljaival. Ha a tanuló és a szülők hozzájárulnak, akkor a tanuló bekapcsolódik a tehetséggondozásba, ami a tanuló számára többletfeladatokkal jár.

A tehetséggondozás céljából

- minden munkaközösség megszervezi a szükséges nem kötelező tanórai foglalkozásokat (szakkörök, verseny előkészítők, egyéni foglalkozások).
- a munkaközösségek segítik és irányítják a tanulók önálló ismeretszerzését (külön feladatok kiadása, iskolai és iskolán kívüli tanulmányi pályázatok).
- a szaktanárok e tanulókat a tanórákon differenciáltan foglalkoztatják.
- az iskola biztosítja az iskolai könyvtáron, illetve az interneten keresztül, hogy a tanulók hozzájussanak a szükséges oktatási segédanyagokhoz, tudományos művekhez, információkhoz.
- a munkaközösségek szervezik a tehetséges tanulók iskolán kívüli megmérettetését, versenyeztetését (tanulmányi és egyéb versenyekre történő felhívások ismertetése a tanulókkal, a jelentkezések koordinálása stb.).

IV. 7.3. Felzárkóztatás

Gimnáziumunkba mintegy harminc különböző általános iskolából érkeznek a tanulók. Ebből következik, hogy általában nagyon különböző felkészültségűek az egyes tantárgyakból. Másrészt a gimnáziumi tanulmányaik során különböző okok miatt előfordulnak tanulási kudarcok, lemaradások egyes tárgyakból. Ezért lényeges, hogy megfelelő segítséget tudjunk nyújtani ezeknek a tanulóknak. A cél az, hogy lehetőségeinkhez mérten minden tanulónál megtaláljuk azokat a technikákat, módszereket, amelyekkel csökkenteni tudjuk a tanulási hátrányokat.

Feladataink:

- a csoportbeosztásoknál lehetőleg figyelembe kell venni a tanulók előképzettségét
- a tanulási kudarcok okainak felderítése a tanulók és a szülők bevonásával
- az okok ismeretében tanulásmódszertani segítség nyújtása a tanulónak és a szülőknek
- lehetőséget teremteni a lemaradások kiküszöbölésére (felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások, az önálló tanulás irányítása)
- differenciált tanórai foglalkozások
- állandó visszajelzés a tanulónak és a szülőknek a tanuló előrehaladásáról
- a követelmények minimumszintjének pontos meghatározása

A felzárkóztatásban és a tanulási kudarcok orvoslásában csak akkor lehetünk eredményesek, ha mind a tanulók, mind a szülők elfogadják a pedagógusok értékelését és vállalják az együttműködést az iskolával.

IV. 8. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az ember – bár individuum - társas lény is, része a társadalomnak, környezete kisebb-nagyobb közösségeinek, és életét csak ezekkel a közösségekkel kölcsönhatásban képes megfelelően megszervezni. Másrészt maga a nevelés folyamata is közösségi jellegű. Ki kell tehát alakítani azokat a tanulói közösségeket, amelyek segítik az iskola nevelő munkáját, valamint a felnövekvő ifjúságban a közösség céljainak, normáinak alakítására, elfogadására és a közösség tagjaival való együttműködésre vonatkozó képességét. Ezt a leginkább a gyakorlatban, az iskolai közösségek segítségével tudjuk kialakítani, ezért iskolánk fontos szerepet tulajdonít a közösségfejlesztésnek.

Feladataink a következők:

- A közösségi tudat kialakítása, fejlesztése (felelősség a közösség dolgaiért, a közös munka képessége, a közösség szervezése, a közös célok és normák kialakítása, a feladatok megosztása a közösségen belül, felelősség a közösség tagjaiért, a közösség tagjai közötti kölcsönös segítségnyújtás, az egyén szerepének megtalálása a közösségen belül, pozitív minták bemutatása).
- Az iskolai közösségek szervezésének segítése, a közösségi programok támogatása.
- Az iskolai közösségek befolyásolása abból a célból, hogy működésük az iskola nevelési céljai irányába hasson.

A közösségfejlesztés kiemelt felelősei a szabadidő-szervező, a diákönkormányzatot segítő tanár és az osztályfőnökök.

A közösségfejlesztés színterei

- a) Tanórai foglalkozások: feladatuk elsősorban a közös, a csoportban történő munkára való felkészítés. Módszere a csoportmunka tanórai keretben és a házi feladatokban. Kiemelt szerep jut a testnevelés és a tömegsport óráknak, ahol a csapatsportok közvetlen lehetőségeket adnak a közösségfejlesztés területén.
- b) Osztályfőnöki órák: a közvetlen nevelői hatás színtere. Az osztályközösség szervezésében kiemelt szerep jut az osztályfőnököknek, ezért kiválasztásuknál különösen gondosan jár el az iskola. Alapvető követelmény, hogy az osztályfőnök - legalább a tizedik évfolyam végéig - lehetőleg az osztály minden tanulóját tanítsa valamelyik szakórán. Az osztályfőnöknek tudatos közösségfejlesztő munkát kell végeznie az osztályközösségben.
- c) Tanórán kívüli foglalkozások: fő feladatuk a közösségek szervezése, a közösséghez való tartozás élményének kialakítása, erősítése (közös munkavégzés, közös felkészülés versenyekre, ünnepélyekre, tanulmányi kirándulások, táborozások, iskolai ünnepélyek és egyéb közösségi programok).
- d) A diákönkormányzat és rendezvényei: fő feladata lehetőséget adni a tanulók önszerveződésére, illetve a közösségi jogok gyakorlására. Ennek keretében
 - a DÖ vezetőjét a diákok titkos szavazással, az általuk jelöltek közül választják meg (Diákkirály).
 - rendezvényeiket (Dobó-nap, iskolai bálók, szecskaavatás, iskolaújság, iskolarádió stb.) maguk szervezik.
 - az iskolai közösség szervezésével kapcsolatos ötleteik, elképzeléseik iránt nevelőtestület és az iskola vezetése nyitott.
 - működésük anyagi forrásait az iskola biztosítja.

A tanulók az intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogukkal a diákönkormányzat szervezeti keretein belül élhetnek az intézmény SZMSZ-ében meghatározott módon.

IV. 9. A hátrányos helyzetű tanulók segítése, az esélyegyenlőség biztosítása.

Gyermek- és ifjúságvédelem

IV. 9.1. Helyzetelemzés

A Dobó Katalin Gimnázium az esztergomi régió egyik meghatározó oktatási intézménye, ezért lényeges szerepe lehet az esélyegyenlőség biztosításában, az esélyteremtésben.

A tanulók szociokulturális háttere

Diákjaink több mint fele bejáró tanuló. (A kollégisták aránya csekély.) Tanulóink jelentős hányada tízezernél kisebb lélekszámú településen járt általános iskolába.

A szülők iskolázottsága átlagban 13,67 év, ami átlagosnak tekinthető egy kisvárosi gimnáziumban. (A fővárosi elitgimnáziumokban, illetve a „felkapottabb” alternatív középiskolákban ez az érték kivétel nélkül 15 fölé van, de sokszor a 16-ot is meghaladja.) Azaz a szülők szinte kivétel nélkül magasabb iskolai végzettségűek, mint az általános iskola nyolc évfolyama. Jellemzően legalább szakmunkás bizonyítvánnyal vagy érettségivel rendelkeznek, de a diplomások aránya is számottevő.

A hátrányos helyzetű tanulók aránya két százalék körüli. (Megjegyzendő, hogy a jogszabályi meghatározás szerinti hátrányos helyzet és a gyermek valóságos szociális helyzete sokszor nem fedt egymást.) Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló ritkán fordul elő az intézményben. Évente általában összesen egy-két roma származású tanuló jár gimnáziumunkba.

Beiskolázás

A Dobó Katalin Gimnázium beiskolázási körzete Esztergom, illetve a környékbeli falvak és városok kb. 20-25 km-es körben, de vannak tanulók ennél távolabbi településekről is.

Az intézménybe jelentkező és felvett tanulók általános iskolai tanulmányi eredménye általában 4,00 és 5,00 között oszlik meg. Magyar nyelv és irodalomból 4,66, matematikából 4,40 a felvételt nyert tanulók nyolcadik osztályos átlageredménye. A felvételnél az általános iskolai eredményen (hagyományos osztályok) és a felvételi vizsgán nyújtott teljesítményen (nyolc évfolyamos és NYEK osztályok) kívül mást nem veszünk figyelembe.

A felvételt nyert tanulók szüleinek kevesebb mint hét százaléka volt már munkanélküli, nevelési segélyben a tanulók kb. tíz százaléka részesült.

Iskolai teljesítmény, továbbtanulás

A tanulók iskolai teljesítménye, sikeressége rendkívül heterogén. Kitűnő és jeles eredményű a diákok kb. húsz százaléka. A követelményeknek egy vagy több tárgyból évente általában a tanulók 1-3 %-a nem tud megfelelni (bukások). A lemorzsolódási arány kisebb, mint egy százalék. A nyolc évfolyamos osztályba járó tanulók eredményei szignifikánsan jobbak, (sokszor lényegesen), mint a hagyományos osztályba járó diákoké.

Tanulóink átlagosan 70-80 %-a tanul tovább felsőoktatási intézményekben.

A nyelvvizsgák aránya a végzős hagyományos osztályokban 60-70 százalékos, a végzős nyolc évfolyamos osztályokban 100-150 százalékos, iskolai átlagban 90-100 százalékos.

A diákok fegyelmi ügyeinek száma elenyésző.

Az iskolai agresszió egyáltalán nem jellemző.

A kompetenciamérés eredményei:

Az utóbbi évek kompetenciamérései eredményének elemzéséből a következő megállapítások tehetők:

- A Dobó Katalin Gimnázium tanulói mind matematikából, mind szövegértésből az országos (gimnáziumi) szint fölé teljesítettek. Egyik kompetencia területen sem volt

olyan tanuló, aki (a négy szint közül) szint alatti vagy csak az 1. szintnek megfelelő teljesítményt nyújtott volna.

- A nyolc évfolyamos osztályok eredménye mindkét kompetencia területen kiemelkedő. Általában az országos átlagot jóval (több mint 100 ponttal) meghaladó teljesítményt nyújtanak. A tanulók minimum 90 %-a eléri a 3. és 4. szintet.

- Az eredmények kivétel nélkül jobbak (a nyolc évfolyamos osztályoknál lényegesen), mint az az ún. családháttér-index alapján elvárható lenne.

Összességében megállapítható, hogy tanulóink túlnyomó többsége nem a szociálisan, szociokulturálisan hátrányos helyzetű, leszakadó rétegekből érkezik. Többségük valamilyen szinten motivált, és képes a gimnáziumban elvárható szintet teljesíteni. A szülők nagy része képes és akarja is biztosítani gyermekének a tanulás feltételeit.

A tanulók iskolai teljesítménye és a szociális, szociokulturális hátrányos helyzet között nem mutatható ki szoros összefüggés.

A Dobó Katalin Gimnáziumban nem tapasztalható olyan jelenség, olyan gyakorlat, amely sértené az egyenlő bánásmód elvét és az esélyegyenlőséget.

IV. 9.2. Általános célok

Legfontosabb célok:

- a) A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók gimnáziumi továbbtanulási esélyeinek növelése
- b) Hátránykompenzálás
- c) A szociális érzékenység, a szolidaritás eszméjének, az elesettek iránti tolerancia és segítőkészség kialakítása az iskolai közösségen.

E feladatok végrehajtása, az itt megfogalmazott célok elérése kiemelt feladata az intézmény minden pedagógusának és vezetőjének. Valljuk, hogy pusztán a nem megfelelő szociális és családi körülményei vagy egyéb hátrányai miatt egyetlen tanuló sem kerülhet hátrányba tanulmányai, képességeinek felismerése és továbbfejlesztése, összességében a közoktatás nyújtotta lehetőségek kihasználása során.

IV. 9.3. Megvalósítás, feladatok

a) Annak érdekében, hogy a megfelelő képességekkel rendelkező tanulók a halmozottan hátrányos helyzetük ellenére is reális lehetőségként mérlegelhessék a gimnáziumban történő továbbtanulást, az alábbi tevékenységeket vállaljuk:

- Kapcsolatfelvétel az általános iskolákkal, tájékoztatás kérése a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók beiskolázása érdekében.
- Az általános iskolai információk alapján a szülők és a tanuló személyes tájékoztatása a lehetőségekről, a továbbtanulás előnyeiről, a nekik járó kedvezményekről, a segítségnyújtásról.
- A felvételi döntés során azonos teljesítmény mellett a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók előnyben részesítése.

(Problémák: az általános iskolák és a szülők együttműködési készsége, adatvédelmi szabályok.)

b) A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai munkájának segítése

- Az érintett tanulók azonosítása. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős az osztályfőnökök segítségével a szülői nyilatkozatok alapján felméri az érintettek körét. (Ha az osztályfőnök vagy bármely szaktanár a szülőkkel és tanulókkal történő megbeszélésből, vagy bármilyen egyéb jelzésből lényeges szociális hátrányra következtet, de azt a szülő nem jelezte, értesíti a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, aki megteszi a szükséges intézkedéseket, pl. környezettanulmány, a szülők tájékoztatása a lehetőségekről, kapcsolatfelvétel a lakóhely szerinti önkormányzattal, a tanuló volt iskolájával, gyermekjóléti szolgálattal stb.).

- A tanulót és a szülőket segítjük abban, hogy a halmozottan hátrányos helyzet ellenére a gimnáziumi elvégzése, az iskolai programokon való részvétel minél kisebb anyagi terhet jelentsen számukra. Az osztályfőnök, illetve a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős figyelemmel kíséri és segíti a tanulót és a szülőket a különböző támogatási formák igénybevételeiben (ingyenes tankönyv, kedvezményes étkezés, iskolai és iskolán kívüli alapítványi támogatások, mentor programok, önkormányzati és civil szervezetek segélyei stb.).
 - A szaktanárok kiemelt figyelmet fordítanak a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására. Lehetőség szerint ebbe a munkába a tanuló társakat is bevonják.
 - Az osztályfőnök és a szaktanárok a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataik végrehajtása során gondoskodnak arról, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat a helyi közösségbe szervesen beilleszkezhessenek, őket helyzetükből következően semmilyen lelki hátrány ne érje.
 - A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók előnyt élveznek az iskolai könyvtári kölcsönzések során.
 - Amennyiben szükséges, délutáni tanulási lehetőséget biztosítunk az iskolában a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára, illetve ezalatt engedélyezzük az informatikai eszközök használatát.
 - Az osztályfőnök kiemelt segítséget nyújt a középiskola utáni pályaválasztásban, a továbbtanulási lehetőségek ismertetésében, a továbbtanuláshoz szükséges technikai, adminisztratív ügyekben.
- c) A pedagógusok felkészítése a program végrehajtására
- Szemléletváltás, érzékenyítés: a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos szakirodalom, tanulmányok, filmek, egyéb dokumentumok megismerése, látogatás és tapasztalatcsere olyan iskolákban, amelyekben nagy számú ilyen diák tanul.
 - Annak biztosítása, hogy az intézmény pedagógusai a szükséges speciális szakismereteket elsajátíthassák (pl. a pedagógus továbbképzések keretében), illetve az Esztergomban rendelkezésre álló szakemberek (pl. fejlesztő pedagógus) foglalkoztatása egy-egy probléma megoldásához.
 - Kapcsolatfelvétel azokkal a szervezetekkel, amelyek segítséget tudnak nyújtani a program végrehajtásában (kisebbségi önkormányzatok, gyermekjóléti szolgálat, civil szervezetek).

IV. 9.4. Monitoring és nyilvánosság

A program megvalósulásának nyomon követése folyamatosan történik.

Évente, a tanév zárásakor a tanév értékelésében kell értékelni a program megvalósulását.

Az értékelést a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős készíti el.

Az értékelés nyilvános, azt a tanév értékelésének részeként az intézmény továbbítja a fenntartónak, illetve a honlapján nyilvánosságra hozza.

Amennyiben a program megvalósulásának évenkénti értékelése során kiderül, hogy a vállalt célokat nem sikerült teljes mértékben teljesíteni, az intézményvezető megvizsgálja ennek okait, tisztázza a felelősséget, majd megteszi a szükséges intézkedéseket a korrekcióra.

IV. 9.5. A program felülvizsgálata

A programot háromévente kötelező felülvizsgálni.

IV. 9.6. Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység

a) A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős szervezi és irányítja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységet.

- Az osztályfőnökök segítségével minden évben felméri a veszélyeztetett tanulók körét. Az érintett tanulókról, - a veszélyeztetettség jellegét feltárva - nyilvántartást vezet, azt ismerteti az osztályfőnökökkel és az iskola vezetésével.
- Az osztályfőnök különös gonddal kíséri figyelemmel e tanulók tevékenységét, és problémák esetén értesíti a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős – az iskolavezetés értesítése mellett – a jogszabályok adta lehetőségekben megteszi a szükséges intézkedéseket.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős kapcsolatot tart, együttműködik a szülőkkel és a gyermekjóléti szolgálatokkal.
 - Figyelemmel kíséri az egyenlő bánásmód elvének megvalósulását a teljes oktatási-nevelési folyamatban.

b) Az egyéb szempontból problémákkal (beilleszkedési, magatartási zavarok, egészségügyi problémák) szembesülő tanulók esetében az osztályfőnöknek az ifjúságvédelmi felelős és a szülők közreműködésével törekednie kell a probléma lényegének feltárására. Amennyiben úgy ítélik meg, hogy a nehézségek iskolán belül orvosolhatók, akkor az összes érdekelt fél (szaktanárok, szülők, tanulók, iskolavezetés) által megbeszélte módon próbálnak meg segíteni. (Pl. felmentés bizonyos tantárgyak tanulása alól, osztályozóvizsga engedélyezése, az osztályközösség segítségének megszervezése stb.) Szükség esetén az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi felelős külső segítséget kér (nevelési tanácsadó, pszichológus, orvos, gyermekjóléti szolgálat stb.).

IV. 10. Együttműködés a szülőkkel

A gimnázium a nevelési-oktatási feladatainak ellátása során együttműködik a szülőkkel. Az együttműködés legfontosabb területei:

- A szülők tájékoztatása gyermekük iskolai tevékenységéről, előmeneteléről, a problémák megbeszélése, nevelési tanácsok, javaslatok (évente két fogadónap, a gimnázium vezetőinek és pedagógusainak heti fogadóórái)
- A szülők naprakész on-line tájékoztatása az interneten keresztül (a tanuló érdemjegyei, hiányzásai, felkészültsége, fegyelmezési problémák stb.).
- A szülők tájékoztatása, véleményük kikérése az iskola nagyobb közösségeit érintő kérdésekről (évente két szülői értekezlet, tanévnyitó és tanévzáró ünnepély)
- A szülők bevonása az iskolai programokba (sportrendezvények, tanulmányi kirándulások, táborok, osztályok rendezvényei stb.)

Az iskola a szülők közösségeivel is együttműködik. Amennyiben a szülők szülői (munka)közösséget hoznak létre, a velük való kapcsolattartás az igazgató feladata. A szülői közösségek létrejöttét az intézmény támogatja, szervezéséhez segítséget nyújt. Az igazgató szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatást ad a szülői közösségnek a gimnázium munkájáról.

Az iskola vezetői és pedagógusai kötelesek a hatályos törvényeknek megfelelően érdemben válaszolni a szülők és a diákok által megfogalmazott érdemi kérdésekre, javaslatokra.

IV. 11. Eszközök és felszerelések jegyzéke

A Dobó Katalin Gimnázium biztosítja azokat a nevelő-oktató munkát segítő eszközöket és felszereléseket, amelyeket a 20/2012. EMMI rendelet 2. sz. melléklete az iskolák számára előír. Az iskola épülete és sportudvara a tanulók számára egészséges, biztonságos környezetet nyújt.

- *Aula és folyosók:* a tanulók számának megfelelő tanulói szekrény és ülőhely.

- *Tantermek:* (osztályonként egy) a tanulók számának megfelelő ülőhely, asztal és fogas, tanári asztal, monitorként is használható televízió vagy projektor, vetítívászon, sötétítő függöny.

Szaktantermek:

- *Biológia-földrajz:* az egy osztályban tanulók számának megfelelő ülőhely és asztal, írásvetítő, diavetítő és vetítívászon, monitorként is használható televízió vagy projektor, multimédiás számítógép, sötétítő függöny, demonstrációs eszközök a tantárgyi tanterveknek megfelelően (falitablók és térképek, kitömött állatok, modellek, preparátumok, diák, videokazetták és DVD-k), kísérleti eszközök és vegyszerek, mérlegszekrény, közetgyűjtemény, hálózati és törpefeszültség. Tanulókísérleti eszközök: a tantervekben előírt kísérletekhez két tanulónként egy készlet, hat tanulónként mosogató.
- *Fizika:* az egy osztályban tanulók számának megfelelő ülőhely és asztal, írásvetítő, diavetítő és vetítívászon, monitorként is használható televízió vagy projektor, multimédiás számítógép, sötétítő függöny, demonstrációs eszközök a tantárgyi tanterveknek megfelelően (falitablók, modellek, videokazetták és DVD-k), kísérleti eszközök és vegyszerek, mérőműszerek, hálózati és törpefeszültség. Tanulókísérleti eszközök: a tantervekben előírt kísérletekhez két tanulónként egy készlet.
- *Kémia:* az egy osztályban tanulók számának megfelelő ülőhely és asztal, írásvetítő és vetítívászon, monitorként is használható televízió vagy projektor, multimédiás számítógép, sötétítő függöny, demonstrációs eszközök a tantárgyi tanterveknek megfelelően (falitablók, modellek, videokazetták és DVD-k), kísérleti eszközök és vegyszerek, vegyszerfülke, analitikai mérleg, mérlegszekrény, desztilláló berendezés, hálózati és törpefeszültség. Tanulókísérleti eszközök: a tantervekben előírt kísérletekhez két tanulónként egy készlet.
- *Számítástechnika:* három szaktanterem, kettő 18 és egy 36 tanulói munkahellyel (szék, asztal, számítógép színes monitorral, hálózati eléréssel, szoftverekkel: operációs rendszer, szövegszerkesztő, táblázatkezelő, Internet böngésző és levelező, valamint multimédiás programok, fejlesztőrendszer a tantervben szereplő programozási nyelvekhez), illetve termenként egy nyomtató és szkennel. Egyéb berendezések: filctollas tábla, flipchart, vetítívászon, falitablók monitorként is használható televízió vagy projektor, sötétítő függöny.
- *Idegen nyelvek:* (minimum két szaktanterem) legalább 18 tanulónak ülőhely és asztal, magnetofon, videomagnetofon, DVD lejátszó, írásvetítő, monitorként is használható televízió vagy projektor, CD lejátszó, falitablók, vetítívászon, sötétítő függöny.
- *Ének-zene:* az egy osztályban tanulók számának megfelelő ülőhely, falitablók, videokazetták, monitorként is használható televízió vagy projektor, sötétítő függöny, hanganyagok (lemezek, DVD-k és CD-k) és a lejátszásukhoz szükséges eszközök, zongora v. pianó, metronóm, kották.
- *Rajz:* az egy osztályban tanulók számának megfelelő ülőhely és asztal, írásvetítő, episzóp, diavetítő, videomagnetofon, monitorként is használható televízió vagy projektor, multimédiás számítógép, vetítívászon, sötétítő függöny, falitablók, tárgyasztal, mobil lámpa, modellek, fazekas korong, égetőkemence, rajzállvány, videokazetták és CD-ROM-ok.
- *Testnevelés:* egyidejűleg két csoport foglalkoztatását biztosító csarnok, tornaszerek, zsámolyok, tornapadok, egy csoport létszámának megfelelő labda, medicinlabda, kislabda, kézisúlyzó, súlygolyó, gumikötél, mászókötel, bordásfal, kosárlabda állvány, kézilabda kapu, tenisz és röplabdaháló, konditerem súlyzókkal, erőfejlesztő gépekkel, ugródomb, matracok, szőnyegek, CD-lejátszó, stopper.

- *Sportudvar*: futópálya, kosárlabda és kézilabda pálya, ugrógödör.
- *Technika, életvitel*: tanulói munkaasztal, satu, kéziszerszámok 16 fő részére, konyhai eszközök és gépek, varrógép
- *Könyvtár*: az egy osztályban tanulók számának megfelelő ülőhely és asztal, tárolók, a tantervhez igazodó, az önképzést segítő szépirodalmi művek és szakkönyvek, videó televízióval, DVD lejátszó, CD, videó anyagok, CD-ROM-ok, hanganyagok, fénymásoló, számítógép és nyomtató.
- *Multimédiás szaktanterem*: az egy osztályban tanulók számának megfelelő ülőhely és asztal, két tanulóra egy számítógépes munkahely (színes monitorral, hálózati eléréssel, hangkártyával, fejhallgatóval, szoftverekkel: operációs rendszer, szövegszerkesztő, táblázatkezelő, Internet böngésző és levelező, valamint multimédiás programok) nyomtató és szkennel. Egyéb berendezések: filctollas tábla, flipchart, vetítövászón, videolejátszó, monitorként is használható televízió vagy projektor, CD és DVD lejátszó, videók, hanganyagok, CD-ROM-ok, DVD-k.

A tanulók kötelező felszerelését az egyes tantárgyi tantervek tartalmazzák.

V. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

V. 1. Felvétel és átvétel a gimnáziumba

Gimnáziumunk a jelentkezők elbírálásánál a tanulók általános iskolai eredményeit, illetve a felvételi vizsgákon elért eredményt veszi figyelembe. A gimnázium nevelőtestülete minden év szeptember 30-ig meghatározza a következő évi beiskolázási tervét. A fenntartó rendelkezéseinek megfelelően október 31-ig meghirdeti az indítandó osztályok számát és profilját, valamint a felvétel feltételeit, a felvételi követelményeket, a felvételi vizsgák és eljárás rendjét (20/2012. EMMI rendelet 26. - 45. §). A tanulók felvételéről a felvételi követelményeknek való megfelelés alapján az igazgató dönt.

A felvétel során az azonos összesített eredményt elérő tanulók rangsorolásnál a felvétel szempontjából a tanuló különleges helyzetének tekinthető, ha

- a tanuló szülei az iskolában tanítanak,
- a tanuló testvére ebben a gimnáziumban végzi tanulmányait,
- a tanulónak tanulmányi versenyen elért legalább megyei harmadik helyezése volt az adott vagy a megelőző tanévben,
- a tanuló testvére vagy szülei ebben a gimnáziumban végezték tanulmányaikat,
- a tanuló bejárása más intézménybe nem megoldható.

A tanulók másik iskolából történő átvételéhez az igazgató egyes tantárgyak esetén különbszeti, valamint osztályozó vizsga letételét rendelheti el. A különbszeti vizsga során meg kell győződni arról, hogy a tanuló rendelkezik-e azokkal az ismeretekkel, készségekkel, jártasságokkal, amelyek az adott évfolyamon a továbbhaladáshoz, valamint a középiskolai tanulmányok sikeres befejezéséhez szükségesek. A különbszeti és osztályozó vizsgákat az átvétel előtt meg kell szervezni. A tanév szorgalmi időszakában történő átvétel esetén a vizsgák idejét úgy kell meghatározni, hogy a tanuló részére egy hónap rendelkezésre álljon a felkészülésre. A felkészítésről az iskola által rendelkezésre bocsájtott követelmények alapján a szülő köteles gondoskodni. Az átvételről a tanuló addigi eredményei, a különbszeti és osztályozó vizsgák eredménye és egyéb méltányolható körülmények alapján az igazgató dönt.

A szülő kérésére az igazgató engedélyezheti, hogy az átvett tanuló az évfolyam megismétlésével folytathassa a tanulmányait.

V. 2. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a tanév végéig minden tantárgyból teljesítette az adott évfolyam tantárgyi követelményének minimumát, azaz az év végi osztályzata legalább elégséges. Amennyiben a tanuló legfeljebb három tantárgyból kapott az adott évfolyamon elégtelen év végi osztályzatot, tantárgyanként javítóvizsgát tehet. Ha a javítóvizsga eredménye eléri az elégségest, akkor magasabb évfolyamra léphet. Ha a tanuló háromnál több tantárgyból kapott elégtelen év végi osztályzatot, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Ha egy tantárgy esetén a pedagógiai program nem ír elő osztályzattal történő minősítést, a félévi értesítőbe és az év végi bizonyítványba a „Részt vett.” bejegyzés kerül, feltéve, hogy a tanuló teljesítette a tantervi követelmények minimumát és mulasztása az adott tantárgyból nem haladja meg a tanítási órák 30 %-át. Ha a tanuló mulasztása az adott tantárgyból meghaladja a tanítási órák 30 %-át, a tanuló az évfolyam megismétlésével folytathatja a tanulmányait.

Nem léphet magasabb évfolyamba az a tanuló, akinek az éves mulasztása túllépi a jogszabályban meghatározott óraszámot. A tanuló ebben az esetben a nevelőtestület engedélyével tehet osztályozó vizsgát. Ha a nevelőtestület a mulasztása miatt nem osztályozható tanulónak nem engedélyezte az osztályozó vizsga letételét, vagy az osztályozó vizsgán bármely tárgyból elégtelen osztályzatot kapott, akkor tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.

V. 3. A tanulók beszámoltatása, értékelése, minősítése

A tanulók értékelése nem cél, hanem eszköz. A beszámoltatás és értékelés célja, hogy a tanuló és a szülő folyamatosan objektív képet alkothasson a tanuló teljesítményéről, szembesíthesse azt az elvárásokkal, és így az elvárások és a teljesítmény közötti különbség alapján időben megtehesse a szükséges lépéseket. Ezért nem nélkülözhető az értékelésnek az a típusa sem, amelynél a tanulót önmagához viszonyítjuk. A pedagógus számára a tanulók teljesítményének értékelése visszajelzés a munkája és módszerei hatékonyságát illetően. Az értékelés során a tantervi követelményekből kell kiindulni, a viszonyítási alap az elérendő tudásszint (kritériumorientált értékelés).

V. 3.1. A számonkérés, beszámoltatás formái

- Szóbeli felelet: a nevelési célok között megfogalmazott kommunikációs képességek erőteljes fejlesztése érdekében a készségi tárgyak kivételével törekedni kell arra, hogy minden tanulónak lehetősége legyen szóbeli feleletre. Szóbeli feleletet egy-egy tananyag vagy rövid témakör számonkérésekor alkalmazunk. Célszerű a számon kért téma rövid összefoglaló tárgyalását kérni a tanulótól, majd néhány kérdéssel az adott ismeret alkalmazására is rákérdezni. A szóbeli felelet akkor fogadható el teljes értékűnek, ha az adott szakismeret hibátlan tárgyalása mellett a stílusa legalább a minimális elvárásoknak megfelel.
- Írásbeli felelet: hasonlóan alkalmazzuk, mint a szóbeli feleletet, de ugyanaz a téma egyszerre több tanulótól is számon kérhető.

A szóbeli és írásbeli felelet célja elsősorban a tanuló formatív értékelése, azaz az eredményes tanulás elősegítése.

- Gyakorlat, gyakorlati munka bemutatása: a tanulók készségi tárgyakkal kapcsolatos értékelésénél kiegészíti vagy helyettesíti a feleleteket és dolgozatokat.
- Témazáró dolgozat: egy-egy nagyobb témakör lezárására szolgáló számonkérési forma. A témazáró dolgozat megírását összefoglaló óra kell, hogy megelőzze. A témazáró dolgozat feladatait úgy kell meghatározni, hogy felöleljék az adott témakör lényeges kérdéseit, de a rendelkezésre álló idő alatt megoldhatók legyenek. A dolgozat feladatait úgy kell összeállítani, hogy széleskörűen, arányosan és pontosan mérje a különböző követelményszinteknek való megfelelést. (Pl. a kognitív követelmények közül az ismeretet, a megértést, az alkalmazást, illetve megfelelő életkortól a magasabb rendű műveleteket egyaránt értékelni szükséges.) Témazáró dolgozatot a tantervekben meghatározott témákból a munkaközösségek által elfogadott módon kell megírni. **A témazáró dolgozatok értékelésénél a tanulóval ismertetni kell a javítás objektív szempontrendszerét (pontozás, részpontozás, kulcsfogalmak, stilisztikai elemek stb.)** A témazáró dolgozatok összeállításánál és értékelésénél a részletes érettségi követelményekhez kell igazodni. A témazáró dolgozatok érdemjegyei a félévi és az év végi osztályzatok kialakításánál 1,5-szeres súlyt képviselnek. Egy adott tanítási napon egy-egy osztály tanulóival csak egy tantárgyból íratható témazáró dolgozatot. Ennek betartása érdekében a témazáró dolgozat tervezett időpontját az osztálynapló haladási

részében feltűnő jelöléssel előre be kell írni. E szabály alkalmazásánál nem kell figyelembe venni a 11-12. évfolyam nem kötelező (fakultációs) foglalkozásait.

- Házi dolgozat: egy-egy tantárgyhoz kapcsolódó vagy komplex, hosszabb lélegzetű írásbeli munka, amely a tanuló kreativitását, lényeglátását, az önálló munkához való viszonyát, az információk feldolgozásában való jártasságát méri. A számonkérésnek ez a formája nem kötelező, de ajánlott.
- Tantárgyi vizsgák: A nevelőtestület minden tanév szeptember 15-ig meghatározza, és nyilvánosságra hozza azokat a tantárgyakat és osztályokat, ahol a tanulóknak a tanév során vizsgát kell tenniük. A vizsgák lehetnek írásbeli vagy szóbeli vizsgák. A követelményeket a szakmai munkaközösségek a tantervek alapján határozzák meg. A tantárgyi vizsgák eredményéről összesítés készül, amit a szakmai munkaközösségek elemeznek, tapasztalatait munkájuk során felhasználják. A tanulók a vizsga eredményeként érdemjegyet kapnak, ami az év végi osztályzatok meghatározásában kétszeres súllyal szerepelnek.

Tanulmányok alatti vizsgák

- Osztályozó vizsga: egy adott tantárgy féléves vagy egész éves anyagának számonkérésére szolgál olyan tanulók esetében, akik tudásukról jogszabályokban biztosított lehetőségük vagy a nevelőtestület, illetve az igazgató engedélye alapján ilyen formában adnak számot. Az osztályozó vizsga szóbeli és/vagy írásbeli és szükség esetén gyakorlati részből áll. Osztályozó vizsgát három fős bizottság előtt lehet tenni, ahol a bizottság tagjai a gimnázium tanárai lehetnek. Az osztályozó vizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni, amelyben fel kell tüntetni a tanulónak feltett kérdéseket, feladatokat, valamint a kapott osztályzatot és minden, a vizsga szempontjából lényeges történést. A magántanulót, illetve a hiányzásai miatt osztályozó vizsgára utasított tanulót a készségtárgyakból (ének-zene, tánc és dráma, testnevelés, rajz) kérelemre az igazgató mentesítheti az osztályozó vizsga alól.
- Javítóvizsga: A javítóvizsga szóbeli és/vagy írásbeli és szükség esetén gyakorlati részből áll. Javítóvizsgát három fős bizottság előtt lehet tenni, ahol a bizottság tagjai a gimnázium tanárai lehetnek. A javítóvizsga nem nyilvános, és róla jegyzőkönyvet kell vezetni, amelyben fel kell tüntetni a tanulónak feltett kérdéseket, feladatokat, valamint a kapott osztályzatot és minden, a vizsga szempontjából lényeges történést.

A tanulmányok alatti vizsgák követelményei megegyeznek az adott tantárgy adott évfolyam(ok)ra meghatározott követelményekkel. Az írásbeli és/vagy szóbeli feladatokat úgy kell összeállítani, hogy lehetőleg az összes követelményt, kompetenciát felöleljék.

A vizsgák szervezésére vonatkozóan az intézmény szervezeti és működési szabályzatának 16. pontja rendelkezik.

A témazáró dolgozat, az osztályozó és a javító, valamint a tantárgyi vizsgák - és természetesen az érettségi vizsga - célja a tanulók lezáró, minősítő, azaz szummatív értékelése.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét – azon tantárgyak kivételével, amelyek estén a pedagógiai program nem ír elő félévi és év végi minősítést - tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel, félévkor és év végén osztályzattal minősíti. Az egyes érdemjegyek és osztályzatok eléréséhez szükséges teljesítményt a tantervek alapján a szakmai munkaközösségek határozzák meg, annak figyelembe vételével, hogy a minimumszint elégséges, az optimum pedig jeles osztályzatot jelent. A tanulók teljesítményét egy-egy tantárgyból félévente minimum három érdemjeggyel kell minősíteni.

V. 3.2. A tanulók szorgalmának és magatartásának értékelése, minősítése

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályban tanító pedagógusok véleményének meghallgatása mellett az osztályfőnök végzi, amit félévkor és a tanév végén osztályzattal értékel.

Példás (5) a tanuló magatartása abban az esetben, ha a vizsgált időszakban

- fegyelmezési probléma nem volt vele,
- igazolatlan mulasztása nem volt,
- tanáraival és diáktársaival szembeni viselkedése példamutató,
- iskolán kívüli magatartása nem kifogásolható,
- osztály és iskolai közössége érdekében vállalt feladatait teljesítette.

Jó (4) a tanuló magatartása abban az esetben, ha a vizsgált időszakban

- legfeljebb apró fegyelmezési problémák voltak vele
- a tanév során legfeljebb egy-két tanóra igazolatlan mulasztása volt,
- tanáraival és diáktársaival szembeni viselkedése megfelelő,
- iskolán kívüli magatartása nem kifogásolható.

Változó (3) a tanuló magatartása abban az esetben, ha a vizsgált időszakban

- komoly fegyelmezési problémák voltak vele,
- az iskola berendezéseiben szándékosan kisebb kárt okozott,
- három tanóránál több (egész évben hatnál több) igazolatlan mulasztása volt,
- tanáraival és diáktársaival szembeni viselkedése kifogásolható.
- iskolán kívül diákhöz méltatlan magatartást tanúsít.

A fenti kritériumok bármelyike már önmagában is indokolja a változó minősítést.

Rossz (2) a tanuló magatartása abban az esetben, ha a vizsgált időszakban

- fegyelmi büntetésben részesült,
- húsznál több igazolatlan hiányzása volt,
- tanáraival és diáktársaival szembeni viselkedése elfogadhatatlan,
- iskolán kívüli magatartása súlyosan kifogásolható.

A fenti kritériumok bármelyike már önmagában is indokolja a rossz minősítést.

Példás (5) a tanuló szorgalma abban az esetben, ha a vizsgált időszakban

- mindvégig képességeinek megfelelő maximális teljesítményt mutatott,
- tanulmányi kötelezettségeinek mindenben eleget tett,
- tanulmányi eredménye nem romlott,
- képességeihez mérten tanórán kívüli munkában is részt vett (versenyek, szakkörök stb.).

Jó (4) a tanuló szorgalma abban az esetben, ha a vizsgált időszakban

- mindvégig képességeinek megfelelő teljesítményt mutatott,
- tanulmányi kötelezettségeinek általában eleget tett,
- tanulmányi eredménye lényegesen nem romlott.

Változó (3) a tanuló szorgalma abban az esetben, ha a vizsgált időszakban

- képességei alapján elvárttól sorozatosan gyengébb teljesítményt mutatott,
- tanulmányi kötelezettségeinek többször nem tett eleget,
- tanulmányi eredménye lényegesen romlott,
- egy vagy több tárgyból elégtelen félévi vagy év végi osztályzatot kapott.

A fenti kritériumok bármelyike már önmagában is indokolja a változó minősítést.

Hanyag (2) a tanuló szorgalma abban az esetben, ha a vizsgált időszakban

- képességei alapján elvárttól sokkal gyengébb teljesítményt mutatott,
- tanulmányi kötelezettségeinek rendszeresen nem tett eleget.

A fenti kritériumok bármelyike már önmagában is indokolja a hanyag minősítést.

Mind a magatartás mind a szorgalom értékelése esetén a példás és a jó minősítést az összes szempont együttes mérlegelésével kell megadni. A félévi és az év végi osztályzatokat vita esetén az osztályban tanító pedagógusok szavazással, egyszerű szótöbbséggel döntenek el.

V. 3.3. A tanulók jutalmazásának elvei és formái

a) Azt a tanulót, aki a tanulmányi munka, a sport vagy a közösségi munka terén kiemelkedő eredményt ért el, az iskola az osztályfőnök, a szaktanár vagy a munkaközösség javaslatára írásbeli dicséretben részesíti, illetve jutalmazza.

Az írásbeli dicséret formái:

- szaktanári
- osztályfőnöki
- igazgatói
- nevelőtestületi

Az igazgatói és a nevelőtestületi dicséretet nyilvánosan is közzé kell tenni az iskolai, illetve az osztályközösség előtt. A dicséretek az ellenőrzőben, az év végi tantárgyi és nevelőtestületi dicséretek a bizonyítványban és a törzslapon is feltüntetjük.

A fentiekén kívül a legkiemelkedőbb eredményeket elérő tanulók fényképe és eredményeinek rövid ismertetése - a tanuló hozzájárulásával - felkerül az iskolai „dicsőségtáblára”, illetve az iskola honlapjára.

b) A jutalmazás formái:

- könyvjutalom
- tárgyjutalom
- pénzjutalom

A tanulmányi, a művészeti és a sport versenyek országos döntőjébe jutott, valamint az iskolai pályázatok első három helyezette és a kitűnő tanulók jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az igazgató adja át. Az előbbi versenyek megyei helyezetteinek jutalmát az osztályfőnök adja át. A jutalom értékét és formáját a pénzügyi lehetőségek függvényében a nevelőtestület állapítja meg.

c) A gimnázium vállalja, hogy együttműködik az alapítványok, egyesületek, gazdálkodó szervezetek által felajánlott jutalmak és díjak odaítélésében.

d) Az intézményt támogató Dobó Oktatási-Nevelési Alapítvány a nevelőtestület és a szakmai munkaközösségek javaslata alapján a következő egyszeri ösztöndíjban részesíti:

- Marton Kálmán díjban a matematika vagy fizika vagy informatika területén,
- pH díjban a kémia területén,
- In Vivo díjban a biológia területén,
- Pro Linguis díjban az idegen nyelvek területén,
- Jó tanuló – jó sportoló díjban a sportban

elért kimagasló eredményű végzős tanulókat. A díjakat az igazgató a ballagási ünnepélyen adja át.

V. 4. Az alkalmazott tankönyvek, taneszközök, tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei

Az iskolai taneszközök, tankönyvek, tanulmányi segédletek kiválasztása a szakmai munkaközösségek feladata mind az iskola, mind a tanulók részére. A szakmai munkaközösségek döntését – szükség esetén a szülők közössége és a diákönkormányzat véleményét figyelembe véve - az igazgató hagyja jóvá. A döntésnél a következő szempontokat szükséges szem előtt tartani.

- Csak pedagógiai szempontból indokolt eszközök választhatók.

- A taneszközök, tankönyvek, tanulmányi segédletek kiválasztása során a célszerűség és takarékoság szempontjait egyaránt figyelembe kell venni.
- El kell kerülni a gyakori változtatásokat.
- A tanulókkal csak azokat a taneszközöket, tankönyveket stb. célszerű beszereztetni, amit a tanév során rendszeresen használnak. A csak ritkán használt kiadványokat célszerűbb az iskolai könyvtár állományából kölcsönözni egy-egy tanórára vagy hosszabb időszakra.
- A fogyó anyagokat (festékek, rajzszen, alapanyagok a technika, életvitel tantárgy gyakorlati részéhez) a szükséges mennyiségben a tanulók biztosítják.

A következő tanévben szükséges tankönyvekről, munkafüzetekről a tanulók a tanév végén teljes és részletes listát kapnak.

Az iskolai könyvtár a rászoruló tanulók részére kölcsönzéssel biztosítja az ingyenes tankönyvellátást. (A tankönyvellátásról lásd még az SZMSZ 20. pontját.)

V. 5. A tanórai foglalkozások óraterve

Az óraterveket a 5. – 7. táblázat mutatja.

8 évfolyamos osztály								
Tantárgy	Évfolyam							
	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	5	4	4	4	4	4	4	4
Történelem, társ. és államp. ism.			2	2	2	2	3	3
1. idegen nyelv	4	4	4	4	4	4	3	3
2. idegen nyelv					4	4	4	4
Matematika	4	4	3	3	3	3	3	4
Erkölcstan	1	1	1	1				
Etika							1	
Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek	2	2						
Informatika		1	2	2	2	2		
Természetismeret	2	2						
Fizika			2	2	2	2	2	
Biológia-egészségtan			2	2		2	2	2
Kémia			2	2	2	2		
Földrajz			1	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1		
Dráma és tánc	1				1			
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	1
Művészetek							1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen	28	27	32	32	34	35	30	28
Szabadon választható							6	6
Összesen	28	27	32	32	34	35	36	35
Finanszírozott órakeret	28	28	31	31	35	36	35	35
Maximálisan lehetséges óraszám	31	31	35	35	39	40	39	39
Maximális órakeret	53	53	58	58	59	59	60	60

5. sz. táblázat. A Dobó Katalin Gimnázium 8 évfolyamos oktatásának óraterve

NYEK osztály					
Tantárgy	Évfolyam				
	9/NY.	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	2	4	4	4	4
Történelem, társ. és államp. ism.		2	2	3	3
1. idegen nyelv	14	5	5	3	3
2. idegen nyelv	4	4	4	4	3
Matematika	2	3	3	3	4
Etika				1	
Informatika	4	2	1		
Fizika	1	2	2	2	
Biológia-egészségtan			2	2	2
Kémia	1	2	2		
Földrajz		2	2		
Ének-zene		1	1		
Vizuális kultúra		1	1		
Dráma és tánc		1			
Mozgóképkultúra és médiaismeret				1	1
Művészetek				1	1
Életvitel és gyakorlat					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
Összesen	34	35	35	30	28
Szabadon választható				5	6
Összesen	34	35	35	35	34
Finanszírozott órakeret	30	35	36	35	35
Maximálisan lehetséges óraszám	34	39	40	39	39
Maximális órakeret	56	57	57	58	58

6. sz. táblázat. A Dobó Katalin Gimnázium NYEK osztályának óraterve

4 évfolyamos (matematika, természettudományi és informatika csoport)				
Tantárgy	Évfolyam			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Történelem, társ. és államp. ism.	2	2	3	3
1. idegen nyelv	4	4	4	4
2. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika MAT	5	5	3	4
Matematika	3	3	3	4
Etika			1	
Informatika INFO	4	3		
Informatika	2	1		
Fizika	2	2	2	
Fizika TERMTUD	2	4	2	
Biológia-egészségtan		2	2	2
Kémia	2	2		
Kémia TERMTUD	4	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra*	1	1		
Dráma és tánc	1			
Mozgóképkultúra és médiaismeret			1	1
Művészetek			1	1
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Összesen	48	47	35	33
Szabadon választható			5	6
Összesen	48	47	40	39
Finanszírozott órakeret	35	36	35	35
Maximálisan lehetséges óraszám	39	40	39	39
Maximális órakeret	57	57	58	58

7. sz. táblázat. A Dobó Katalin Gimnázium 4 évfolyamos oktatásának óraterve

V. 6. Választható tanórai foglalkozások.

Felkészítés az érettségi vizsgára

Az intézmény az (emelt szintű) érettségi vizsgákra és a továbbtanulásra történő minél hatékonyabb felkészülés érdekében a 11. és 12. évfolyamon a szabadon tervezhető órakeret terhére tantárgyanként fakultációs foglalkozásokat szervez a tanulók részére. Igény esetén a fakultációs foglalkozásokat minden olyan tantárgyból megszervezi, amelyek szerepelnek a pedagógiai program 4. sz. táblázatában. A fakultációs órakeret tantárgyanként minimum heti 2 óra, illetve gyakorlati fakultációk esetén heti 4 óra.

A fakultációs foglalkozások megszervezéséhez szükséges iskolai órakeret a rendelkezésre álló teljes órakeret elosztásánál abszolút prioritást élvez.

A fakultációs órákra történő jelentkezés és lemondás szabályait a házirend 2.1. pontja tartalmazza. A tanulók a jelentkezés során megnevezhetik az általuk az iskola tantestületéből választott pedagógust. Amennyiben szervezési vagy egyéb technikai akadály nincs, az igazgató a diákok többsége által választott pedagógust bízza meg az adott fakultációs foglalkozások megtartásával.

Fakultációs foglalkozás választása a tanulók számára a következő esetekben kötelező:

- magyar nyelv és irodalom, matematika és történelem tantárgyakból, ha a tanuló emelt szintű érettségi vizsgát óhajt tenni,
- a 4. sz. táblázatban szereplő egyéb tantárgyakból (az idegen nyelvek kivételével), ha a tanuló közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgát óhajt tenni.

A négy évfolyamos oktatásban az első idegen nyelvből, a NYEK és a nyolc évfolyamos oktatásban mindkét idegen nyelvből a közép- és az emelt szintű érettségi vizsgára fakultációs órakeret igénybevétele nélkül biztosítjuk a tanulók felkészülését.

A rendes érettségi vizsgára bocsájtás feltétele az adott tantárgyból a kötelező fakultációs foglalkozásokon való részvétel, azok tantervi követelményeinek teljesítése. A tanuló (szülő) kérelmére az igazgató akkor is engedélyezheti az érettségi vizsgára történő jelentkezést az adott tantárgyból, ha a tanuló nem vett részt a fakultációs foglalkozásokon, feltéve, hogy a tanuló (szülő) egyúttal nyilatkozik arról, hogy a felkészítésről maga gondoskodik/gondoskodott. Ebben az esetben a tanuló akkor bocsájtatható érettségi vizsgára, ha az adott tantárgyból az érettségi vizsga szintjének megfelelő fakultációs követelményekből sikeres osztályozó vizsgát tesz.

Az informatika előrehozott érettségi vizsgára történő jelentkezés esetén a tanulónak a szintnek megfelelő fakultációs követelményekből kell osztályozó vizsgát tennie.

Amennyiben a tanuló idegen nyelvből vagy informatikából előrehozott érettségi vizsgát tett, ezáltal teljesítette az adott tantárgy tanulmányi követelményeit, a további évfolyamokon vagy évisméltés esetén akkor nem köteles a tantárgy tanóráin részt venni, ha

- sikeres emelt szintű érettségi vizsgát tett,
- az adott idegen nyelvből legalább középfokú állami nyelvvizsgabizonyítvánnyal rendelkezik,
- az igazgató kérelemre a tanulót felmentette az adott tanórák látogatása alól.

Ha a tanuló előrehozott érettségi vizsgát tett és továbbra is köteles részt venni az adott tantárgy tanítási óráin, félévkor és év végén osztályzatot nem kap. A tantárgy nevét a törzslapon és a bizonyítványban külön sorban és a név után „kiegészítő” szót feltüntetve jegyezzük be. A tanuló tanórákon való részvételét és a követelmények teljesítését a törzslapon és a bizonyítványban a „Részt vett.” szóval igazoljuk.

V. 7. Tanórán kívüli foglalkozások

A tanórán kívüli foglalkozásokat a nevelési program céljai érdekében, a tanulók és szülők igénye alapján, lehetőségeinket figyelembe véve szervezzük. Erről az intézmény szervezeti és működési szabályzatának 9. pontja rendelkezik.

Rendszeres tanórán kívüli foglalkozások

- A tanulószobai foglalkozás (igény esetén)
- Iskolai sportkör (szervező a DSE)
- Szakkörök, speciális foglalkozások, házi versenyek, egyéni foglalkozások stb. (évenként igény szerint szervezve)
- Felzárkóztató foglalkozások
- Könnyített testnevelés
- Gyógytestnevelés

Nem rendszeres tanórán kívüli foglalkozások

- Tanulmányi kirándulás, színházlátogatás stb. (osztályonként heti 1 óra)
- Sí- és biológus tábor (évente összesen 3 hét)
- Nemzetközi cserekapcsolatok (évente összesen 4 hét)

A fenti tanórán kívüli foglalkozások a tanulók számára önköltségesek és nem kötelezőek. A tanulók által a programokra befizetett összegnek a kísérő pedagógusok költségeit (utazás, szállás, belépőjegyek stb.) is fedeznie kell.

Egyéb iskolai és diákrendezvények

Iskolai ünnepélyek

- állami, nemzeti ünnepek (Minden tanuló számára kötelező.)
- tanévnyitó (Minden tanuló számára kötelező.)
- karácsonyi hangverseny
- szalagavató,
- ballagás (Minden tanuló számára kötelező.)
- tanévzáró (Minden tanuló számára kötelező.)

A diákönkormányzat hagyományos rendezvényei:

- szecskaavatás (Az 5., 9/NY és a 9. évfolyam tanulói számára kötelező.)
- Katalin-bál
- Dobó-nap (Minden tanuló számára kötelező.)

V. 8. A tanórai foglalkozások csoportjai

Csoportbontások

Minden osztályban minden évfolyamon

- idegen nyelvek (lehetőleg szerint az előképzettség alapján)
- informatika (lehetőleg szerint az előképzettség alapján)
- technika, életvitel és gyakorlat
- természetismeret
- testnevelés (nemek szerint)

Amennyiben az iskola anyagi lehetőségei a fenti csoportbontási lehetőségeket nem teszik teljes mértékben lehetővé, a fenti sorrend egyben a prioritást is kifejezi.

Egyéb csoportbontások

- matematika a célcsoportban
- fizika, kémia és biológia a célcsoportban

A 11. és 12. évfolyam fakultációs foglalkozásain az emelt szintű érettségi vizsgákra történő hatékony felkészítés érdekében a csoportok maximális létszáma nem haladhatja meg a 20 főt.

V. 9. A tanulók felkészülése a tanórákra

(Az iskolai és az otthoni munka aránya)

A gimnáziumunkban folyó oktatás időkereti lehetővé teszi, hogy az átlagos tanulók nagyrészt a kötelező és nem kötelező tanórai munkára alapozva a képesek legyenek elsajátítani a szükséges ismereteket, megértsék az összefüggéseket, kellő jártasságra tegyenek szert az ismeretek alkalmazásában és így megfelelő készségek és képességek birtokába jussanak. Természetesen a tanulók adottságaitól függően a tanórai munkát többkevesebb otthoni tanulás, felkészülés kell, hogy kiegészítse.

Alapelve, hogy egy átlagos adottságokkal rendelkező tanuló esetében az otthoni és a tanórai munka aránya nem haladhatja meg a következő arányokat

- az általánosan képző szakaszokban: 1:2
- az utolsó két évfolyamon
 - a középszintű érettségire történő felkészítés során 1:1
 - az emelt szintre történő felkészítésnél 2:1

Rendszeres házi feladatok lehetnek a következők:

- A tanórán megbeszélte témához szorosan kapcsolódó írásbeli feladatok (forrásfeldolgozás, szövegelemzés, számolási feladatok, gyakorló feladatok stb.)
- A tanórán megbeszélte témához kapcsolódó szóbeli feladatok (memorizálás forrásfeldolgozás, szövegelemzés, gyakorló feladatok stb.)
- kiselőadás készítése egy-egy, a tananyaghoz kapcsolódó, azt kiegészítő témakörből önálló felkészüléssel
- Elsősorban az utolsó két évfolyamon az érettségire történő felkészülés során tananyag rész önálló feldolgozása, kísérlet végrehajtása stb.

A rendszeres házi feladatokat - az írásbeli munkákat minden tanuló esetében - a következő tanórán, vagy ha a munka jellege megköveteli beszéd után két héten belül ellenőrizni kell, és a tanulók esetleges hibáit javítani, értékelni szükséges.

Hosszabb felkészülési periódus mellett adható házi feladatok:

- Házi dolgozat
- Kötelező olvasmány
- Kutatási feladat

Munkaszüneti napokon, tanítási szünetekben a pedagógusok nem kötelezhetik a tanulókat a tanítási napokon megszokottól eltérő többletfeladatokra.

V. 10. Tantárgyi tantervek

Az egyes tantárgyak tanterveit a pedagógiai program melléklete tartalmazza.

VI. EGYÉB RENDELKEZÉSEK

VI. 1. A pedagógiai program hatályba lépése

A Dobó Katalin Gimnázium jelen pedagógiai programja 2013. szeptember 1-jétől hatályos

- a nyolc évfolyamos oktatásban az 5. évfolyamos tanulókra,
- a hagyományos gimnáziumi oktatásban a 9. évfolyamos tanulókra,

majd a további évfolyamokra felmenő rendszerben.

VI. 2. A pedagógiai program értékelése

A nevelőtestület minden tanév végén a tanévzáró értekezleten értékeli a pedagógiai program egyes évfolyamokon történő bevezetésével és működésével kapcsolatos tapasztalatait. Meghatározza azokat a pontokat, amelyek módosítása célszerűnek látszik, majd a fenntartóval egyeztetve ütemezi a módosítás módját és időpontját.

Az értékelés legfontosabb területei a következők:

- a tanulói teljesítmények értékelése (felelős: szakmai munkaközösségek)
- a pedagógusok tapasztalatai a tantervek "működéséről", különös tekintettel a tantárgyak kapcsolatára, a heti óraszámra és a tanulói fogadtatásra (felelős: szakmai munkaközösségek)
- a szülők, tanulók elvárásai (a szülők közössége és a diákönkormányzat bevonásával; felelős: minőségügyi vezető, osztályfőnökök, szakmai munkaközösségek, igazgató)
- a fenntartó elvárásai (felelős: igazgató)

VI. 3. A pedagógiai program nyilvánossága

A Dobó Katalin Gimnázium biztosítja, hogy a pedagógiai programja az iskola könyvtárában, illetve az iskola honlapján minden érdeklődő számára hozzáférhető legyen. A pedagógiai programról minden évben a beiskolázási tájékoztatón szóbeli ismertetést ad. Az iskola tanulóit, illetve a szülőket folyamatosan tájékoztatja a pedagógiai program bevezetésével kapcsolatos változásokról.

VI. 4. Záradék

Jelen pedagógiai programot
a Dobó Katalin Gimnázium nevelőtestülete
a 2013.tartott értekezletén
az/2013. számú nevelőtestületi határozattal elfogadta.

Jelen pedagógiai programot jóváhagyom.

Esztergom, 2013.

Smiger András
igazgató